

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ III
Αρχιτεκτονική Γλώσσα, Επικοινωνία και Σχεδιασμός

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΠΑΙΓΝΙΩΔΕΙΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ:

ΣΕΝΑΡΙΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΒΟΥΝΙΩΝ

Φοιτητική ομάδα:

Λιάκου Ευαγγελία (ar18651)
Τσιβόλας Δημήτριος (ar18655)

Υπεύθυνος καθηγητής: Σταυρίδης Σ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ερευνητική απόπειρα, παρουσιάζει μια θεμελιώδη διαφορά εν συγκρίσει άλλων αναλυτικών-θεωρητικών διερευνήσεων και τεκμηριώσεων: το σχεδιασμό του χώρου. Δεν αρκείται μόνο σε μεθοδολογικές προτάσεις και εννοιολογικές συγκροτήσεις που δύνανται να καθοδηγήσουν ή ακόμα και να καθορίσουν το σχεδιασμό, αλλά ως πράξη, τον κενώνει εντός μιας διαμεσολαβημένης πραγματικότητας, μέσω μιας συγκεκριμένης πρότασης - σχεδιαστικής χειρονομίας. Ο ερευνητής, αναλαμβάνει το επιπρόσθετο χρέος του ρόλου ενός δημιουργικού υποκειμένου που καλείται όχι μόνο να συλλάβει το χώρο μέσω της συλλογής και της ανάλυσης, αλλά να τον οραματιστεί εκ νέου και να επέμβει σε αυτόν, πράξη αναμφίβολα ηθολογική. Ένας τέτοιου τύπου ηθολογικός αναστοχασμός φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από τον Latour, ο οποίος προσεγγίζει το σχεδιασμό ως μια ατέρμονη συλλογιστική επανασχεδιασμού μιας υφιστάμενης πλουραλιστικής περιεχομένων συνθήκης. Παρίσταται αποφαστικά σε διατυπώσεις που ομιλούν για μια *ex nihilo* διαδικασία σχεδιασμού ή μια σχεδιαστική εκκίνηση πάνω σε μια *tabula rasa* (Latour, 2008:4) αινισσόμενος υπαρκτά πεδία, εγκυμονούντα προβληματικών που θέτονται προς διερεύνηση. Επιμένει ότι ο σχεδιαστής, ήτοι το υποκείμενο που επανασχεδιάζει το περιεχόμενο μιας υπάρχουσας διάστασης, δεν επιτρέπεται να κρυφτεί πίσω από τα δεδομένα του παρελθόντος που την ορίζουν (Latour, 2008:5), αλλά καλείται να πάρει θέση επ' αυτών, κίνηση που αναντίρρητα αποτελεί ένα ηθο-ενέργημα. Η παρούσα πρόταση λοιπόν, πρωτίστως προτάσσει το σχεδιασμό και αποκαλύπτει την πολιτική του σύσταση.

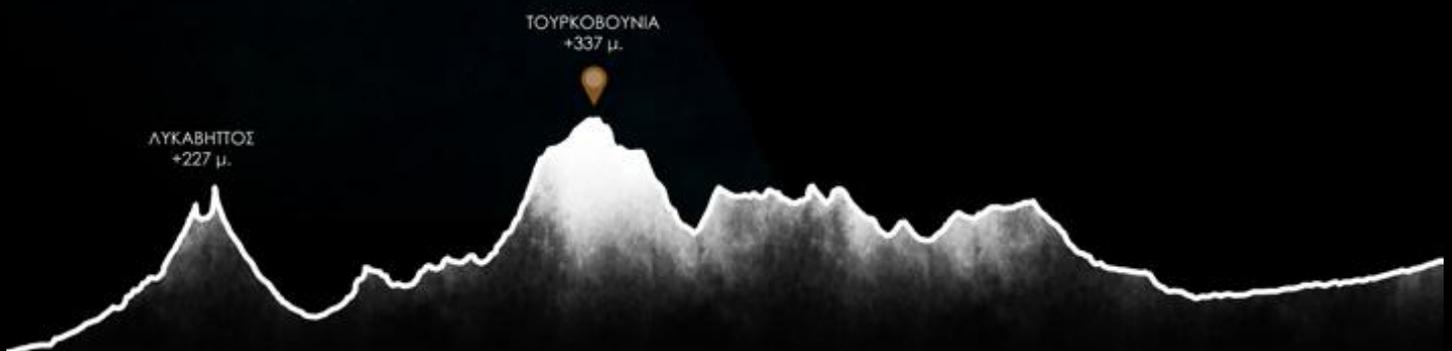
Η εργασία χωρίζεται σε 3 μέρη: την ανάλυση, το σενάριο και την πρόταση. Αρχικά στην ανάλυση επιχειρείται η ανάδειξη των χαρακτηριστικών του τόπου που ενέπνευσαν στην ενασχόληση με αυτόν. Πρόκειται για τη θέση στο λεκανοπέδιο Αττικής και στην Αθήνα, τη σχέση του με την περιβάλλουσα πόλη που εκφράζει μια δυναμική και η ιδιαίτερη μορφολογία του που του προσδίδει μια μοναδική ταυτότητα και χαρακτήρα. Εν συνεχεία, στο σενάριο δομείται η έννοια του παιχνιδιού και επιχειρείται ο μετασχηματισμός της σε χωρικό εργαλείο.

ΜΕΡΟΣ Α
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΠΟΥ

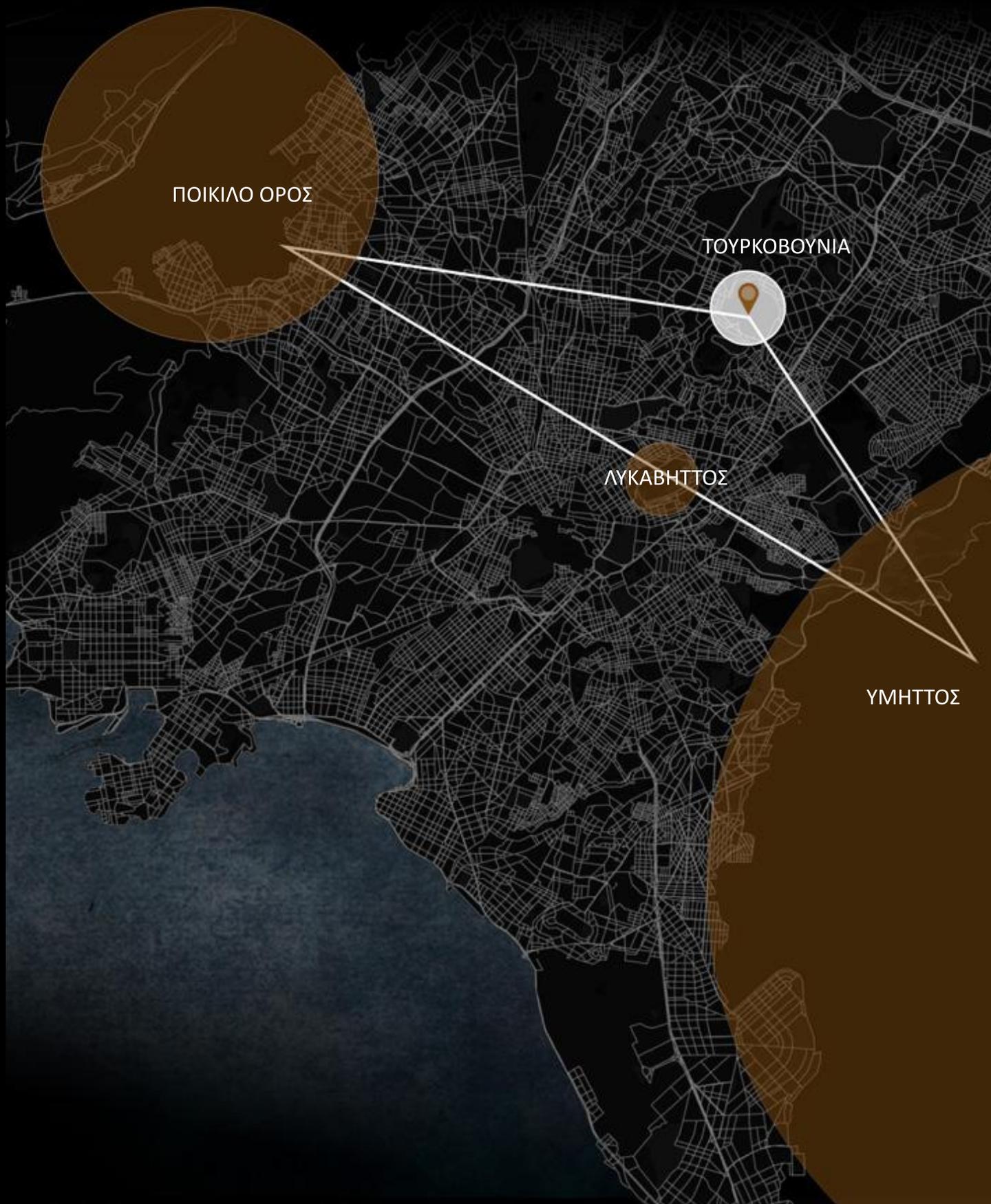

Ως περιοχή μελέτης της παρούσας διπλωματικής εργασίας επιλέχθηκαν η λοφοσειρά των Τουρκοβουνίων, η οποία βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του λεκανοπεδίου Αττικής και κατέχει μια ιδιαίτερη θέση στο χάρτη της Αθήνας.

Η λοφοσειρά των Τουρκοβουνίων μαζί με το Λυκαβηττό και την Ακρόπολη σχηματίζουν έναν άξονα που τέμνει την Αθήνα και τη χωρίζει σε ανατολικό και δυτικό μέρος. Ταυτόχρονα, όμως, λόγω του προσανατολισμού της κορυφογραμμής τους, που εκτείνεται από Βορρά προς Νότο ενώνουν οπτικά τα δύο τμήματα, χαρίζοντας πανοραμική θέα τόσο προς τον Πειραιά και τη θάλασσα, όσο και προς τα πλευρικά όρια του λεκανοπεδίου, το Ποικίλο όρος και τον Υμηττό. Τα Τουρκοβούνια αποτελούν την πλέον εκτεταμένη λοφοσειρά στην κεντρική περιοχή του Λεκανοπεδίου της Αττικής, καθώς και την υψηλότερη κορυφή με υψόμετρο που φτάνει τα 337 μ. Σχετικά με την πόλη, αποτελούν το φυσικό όριο μεταξύ των δήμων Γαλατσίου (δυτικά, βορειοδυτικά), Φιλοθέης (βόρεια) και Ψυχικού (βορειοανατολικά), ενώ το νότιο τμήμα τους ανήκει στο Δήμο Αθηναίων.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

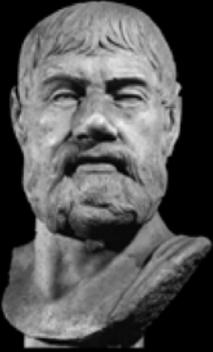
ΠΟΙΚΙΛΟ ΟΡΟΣ

ΤΟΥΡΚΟΒΟΥΝΙΑ

ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ

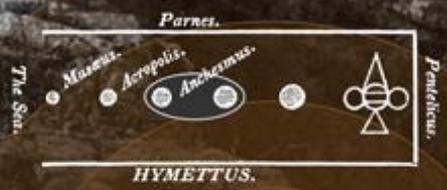
ΥΜΗΤΤΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Την αρχαιότητα, τα Τουρκοβούνια αναφέρονται από τον Πausανία στα “Αττικά” με την ονομασία Αγχεσμός, η οποία προέρχεται από τις λέξεις ‘άγχη’ που σημαίνει πλησίον και ‘εσμός’ που σημαίνει αυτός που εξορμά δυνατά και σχετίζεται επίσης με το οξύ σχήμα των κορυφών. Ως Αγχεσμό αναφέρει τα σημερινά Τουρκοβούνια μαζί με το Λυκαβηττό, όπου η τοπογραφία της αρχαιότητας εντάσσει τους λόφους σε μια λοφοσειρά. Η μυθολογία αναφέρει πως η θεά Αθηνά κουβαλούσε βράχους από την Πεντέλη με σκοπό να τους τοποθετήσει ως φρούριο μπροστά από την Ακρόπολη, όπου μια είδηση την τάραξε και της έπεσαν οι βράχοι από τα χέρια, σχηματίζοντας τους συγκεκριμένους λόφους. Παράλληλα, ο Αγχεσμός ήταν αφιερωμένος στο Δία, όπου η μυθολογία αναφέρει πως από εκεί έριχνε αστραπές και βροντές. Στο λόφο έχουν βρεθεί ίχνη ενός βωμού και του ξόανου του Αγχέσμιου Διός. Γενικότερα, ο Πausανίας αναφέρει τους λόφους ως μυστήριους και σκοτεινούς τόπους με πολλούς κινδύνους, όπως ισχυροί άνεμοι, αγρίμια, κεραυνούς και ληστές.

Σταδιακά η ονομασία Αγχεσμός εγκαταλείπεται και αντικαθιστάται από την ονομασία Λυκοβούνια, λόγω τόσο των λύκων που είχαν φωλιές στους λόφους, όσο και από τη λύκη, ήτοι το φως. Ο γεωγραφικός προσανατολισμός των λόφων επιτρέπει την πλήρη πρόσπτωση του ηλιακού φωτός και ταυτόχρονα τη βέλτιστη θέαση των στιγμών του λυκόφωτος και του λυκαυγούς. Η ονομασία που έχει επικρατήσει έως σήμερα σχετίζεται με την Τουρκοκρατία, όπου οι λόφοι καθότι άγονοι, επήλθαν στην ιδιοκτησία του κράτους.

Αρχαϊότητα

5ος αι. μ.Χ

17ος αι. μ.Χ.

ΑΓΧΕΙΣΜΟΣ

ΛΥΚΟΒΟΥΝΙΑ

ΤΟΥΡΚΟΒΟΥΝΙΑ

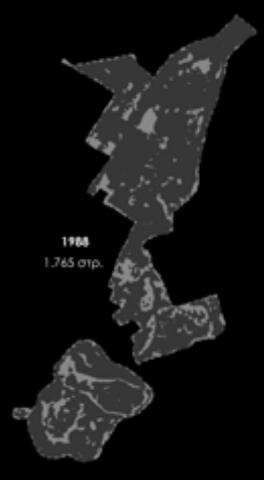
ΠΕΝΤΕΛΗ

Κατά τις αρχές του 20ου αιώνα 1900, λόγω της έντονης οικιστικής ανάπτυξης, τα περισσότερα λατομεία που λειτουργούσαν στο κέντρο της Αθήνας έκλεισαν με νόμο και οι λατομικές επιχειρήσεις μετακόμισαν στους γύρω λόφους. Στα Τουρκοβούνια, από το 1937 μέχρι το 1976 η εταιρία ΚΕΚΡΩΨ λειτουργούσε λατομείο, αλλάζοντας ολιστικά τη γεωμορφολογία της περιοχής, το οποίο ξεκίνησε να λειτουργεί αρχικά την ανατολική πλευρά των Τουρκοβουνίων, από το υψόμετρο 200 έως 330 μ., ενώ σταδιακά επεκτάθηκε στο σύνολο της λοφοσειράς. Η κατεδάφιση του βουνού συνεχίσθηκε μέχρι το 1976, όπου εξορρύνονται ασβεστολιθικά αδρανή υλικά. Ειδικότερα, το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνει ο ασβεστόλιθος, όμως, παρατηρούνται στο έδαφος εναλλαγές καστανόφαιων πηλιτών, μαργαϊκών ασβεστόλιθων, ψαμμούχων μαργών, τοφφίτες και παρεμβολές ανθρακικών. Ακολουθείται η πιο κοινή μέθοδος λατόμευσης, αυτή της επιφανειακής εκμετάλλευσης με ανοιχτές βαθμίδες. Η διαδικασία εκκινεί με τη διαμόρφωση βαθμίδων και μετώπων εξόρυξης, στη συνέχεια μέσω της διαδικασίας της διάτρησης δημιουργούνται οπές στο μέτωπο εκσκαφής, ώστε να γίνει η διαδικασία της γόμωσης, δηλαδή της τοποθέτησης εκρηκτικών υλών στα τοιχώματα του λατομείου, όπου στη συνέχεια μέσω της ανατίναξης των εκρηκτικών υλών επιτυγχάνεται η διάρρηξη της συνοχής του πετρώματος. Αφού έχει αποκαλυφθεί το υλικό προς εκμετάλλευση, εκκινεί η διαδικασία αποκομιδής, όπου απομάκρυνεται τοθραυσμένου υλικού της ανατίναξης από την περιοχή του μετώπου, κοσκινίζεται και αποθηκεύεται.

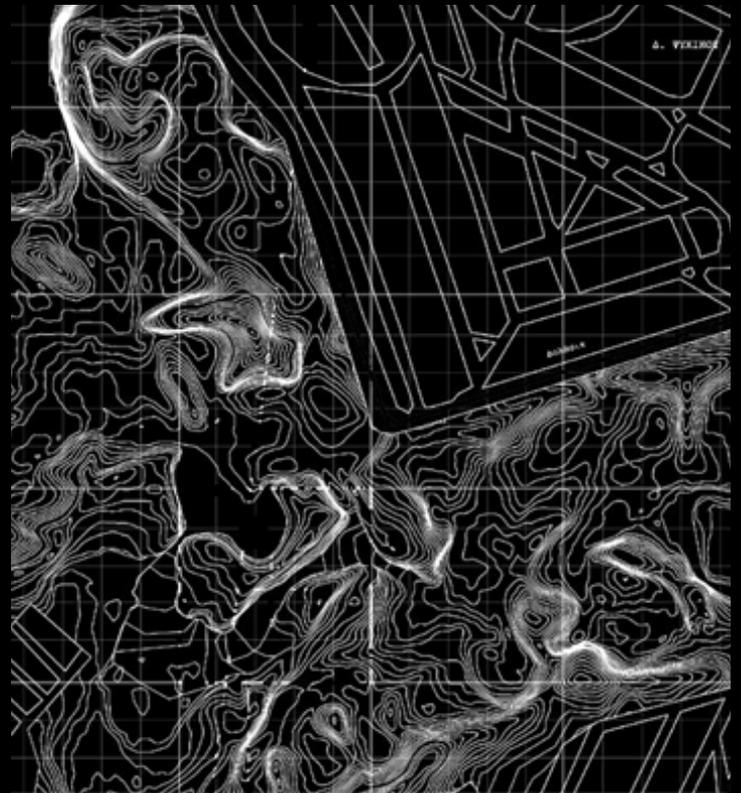

Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΛΑΤΟΜΕΥΣΗ

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΣ 20ου ΑΙ.

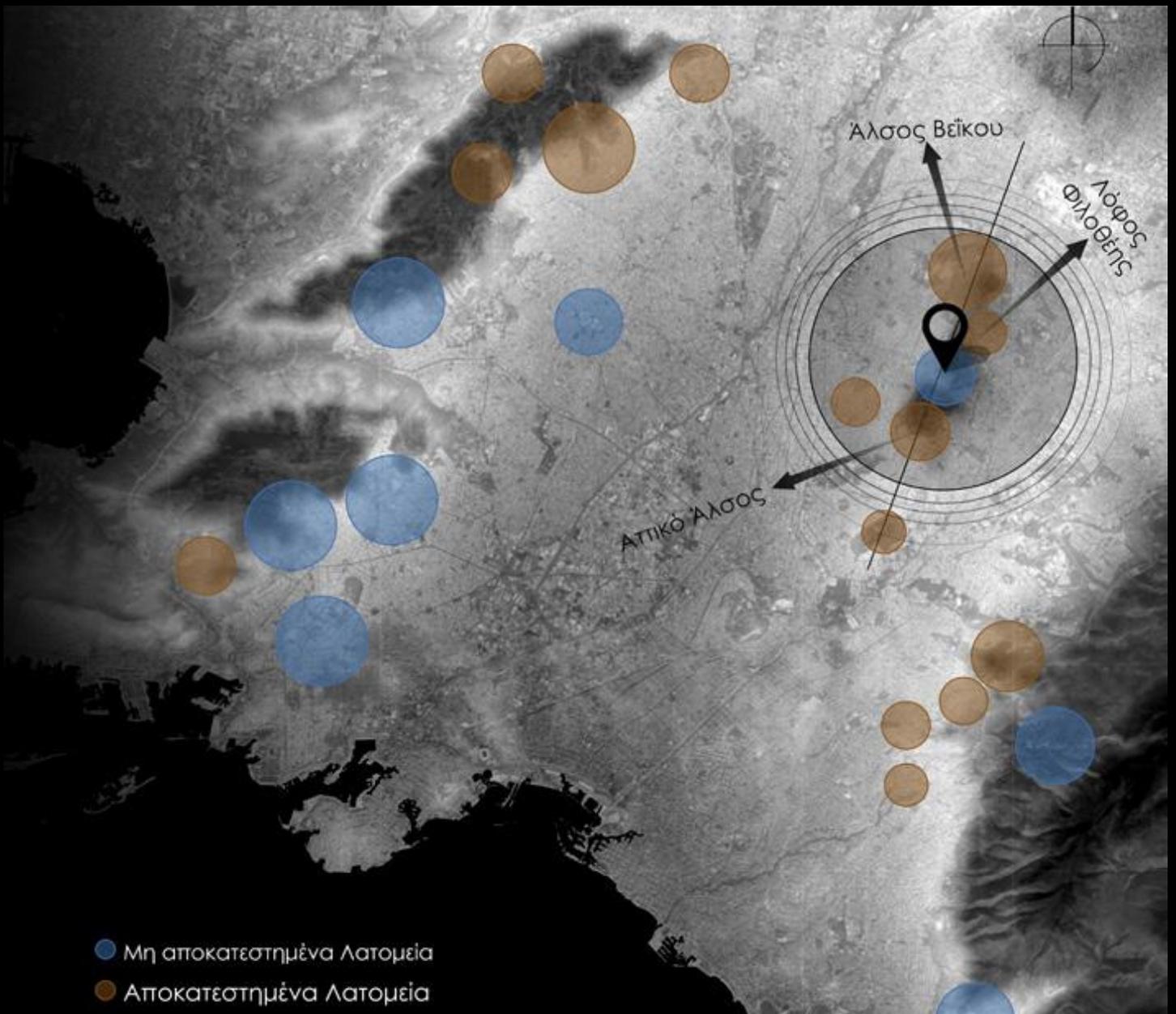
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΣ 21ου ΑΙ.

Τα λατομεία στα Τουρκοβούνια αποτελούνται από 3 διακριτές ενότητες: βόρειο τμήμα, κεντρικό τμήμα και νότιο τμήμα, όπου κατά την περίοδο λειτουργίας τους οι μεγαλύτερες εξορύξεις συντελέστηκαν στο βόρειο και κεντρικό τμήμα. Σήμερα, το βόρειο και νότιο τμήμα είναι αποκατεστημένα ενώ το σύμπλεγμα όλων των τμημάτων των λατομείων έχει χαρακτηριστεί ως Μητροπολιτικό Πάρκο Τουρκοβουνίων, στο οποίο εκρεμμεί η ανάπλαση στο κεντρικό τμήμα, η οποία λόγω γραφειοκρατικών και ιδιοκτησιακών ζητημάτων μεταξύ της λατομικής εταιρείας και του ελληνικού κράτους έχει αδρανοποιηθεί και ο τόπος έχει παραμείνει όπως ήταν κατά τις αρχές του 20ου αιώνα.

Η ανάπλαση τόσο του βόρειου τμήματος όσο και του νότιου αφορούσε την ένταξη ενός εκτεταμένου χώρου πρασίνου με χρήσεις αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού. Τα δύο τμήματα της λοφοσειράς αναδασώθηκαν στο μεγαλύτερο ποσοστό της έκτασής τους και δημιουργήθηκε το Άλσος Βεΐκου στα βόρεια και το Αττικό Άλσος στα νότια, που σήμερα αποτελούν υπερτοπικούς πόλους έλξης και από τους μεγαλύτερους πνεύμονες της Αθήνας. Οι στρατηγικοί άξονες της ανάπλασης αφορούν τις ενότητες του περιβάλλοντος (χλωρίδα, πανίδα), του πολιτισμού (θέατρο, θερινός κινηματογράφος, εκθεσιακός χώρος, χώρος εκδηλώσεων), του αθλητισμού (κολυμβητήριο, στίβος, γήπεδο ποδοσφαίρου, τένις, καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης και λοιπών αθλητικών δραστηριοτήτων) και της αναψυχής (καφέ, κιόσκια, παιδικές χαρές) σε συνδυασμό με ένα εκτενές δίκτυο περιπάτων και σημείων θέασης της πόλης.

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΕΝΑΠΟΜΕΙΝΑΝΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ

Στο βόρειο τμήμα του λόφου βρίσκονται εγκατέλειμνες εγκαταστάσεις της λατομικής δραστηριότητας που μέχρι σήμερα παραμένουν αναξιοποίητες, όπως αφέθηκαν από το κλείσιμο των λατομείων. Μέσα από το παρακάτω κολλάζ επιχειρείται η αισθητική αποτύπωση του συγκεκριμένου χώρου.

ΜΑΚΕΤΑ ΠΡΟ ΛΑΤΟΜΕΥΣΗΣ

[ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1000]

ΜΑΚΕΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΑΤΟΜΕΥΣΗ

[ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1000]

Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ

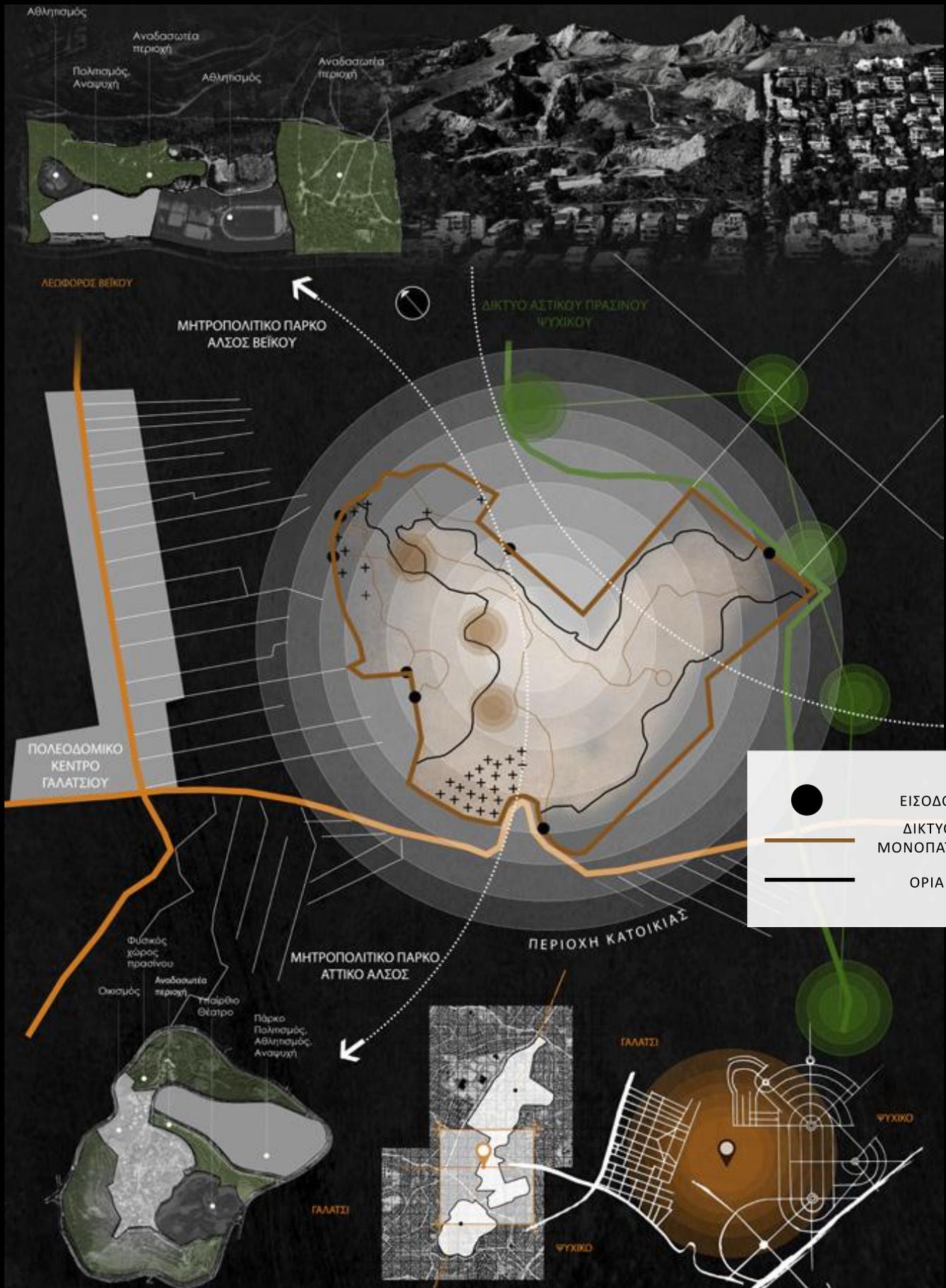
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΠΟΥ ΣΕ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Τα Τουρκοβούνια σήμερα βρίσκονται εντός του αστικού ιστού της Αθήνας και συγκεκριμένα των δήμων Γαλασίου, Ψυχικού και Αθηνών, ενώ συνδέονται με κεντρικές οδικές αρτηρίες όπως ο Κηφισός, η λεωφ. Κηφισίας και η Αττική οδός. Ο αστικός ιστός με χρήσεις αμιγούς κατοικίας κυκλώνει τους ορεινούς όγκους, ασκώντας τους πιέσεις.

Ειδικότερα, το κεντρικό τμήμα που αποτελεί και τον τόπο έρευνας της παρούσας διπλωματικής, τέμνει τον αστικό ιστό σε 2 περιοχές με διαφορετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά. Στα δυτικά, εκτείνεται το Γαλάτσι, που χαρακτηρίζεται από πολύ έντονες κλίσεις, πυκνό αστικό ιστό, δαιδαλώδες και ασύνδετο οδικό δίκτυο και ανυπαρξία χώρων πρασίνου και πλατειών. Στα ανατολικά εκτείνεται το Ψυχικό και συγκεκριμένα η γειτονιά της Κηπούπολης, που δημιουργήθηκε στα πρότυπα του ουτοπικού μοντέλου του Howard και χαρακτηρίζεται από αραιό αστικό ιστό, ορθοκανονικό σύστημα χάραξης με δακτύλιους και εκτενές δίκτυο πρασίνου και πλατειών.

Ο λόφος, στα βόρεια και νότια συνορεύει με τα αποκατεστημένα τμήματα των λατομείων που σήμερα αποτελούν μητροπολιτικά πάρκα, το Άλσος Βεϊκού και το Αττικό Άλσος αντίστοιχα. Οι χειρονομίες ανάπλασης είναι κοινές και αφορούν την αναδάσωση και την ένταξη χρήσεων πολιτισμού, αναψυχής και αθλητισμού.

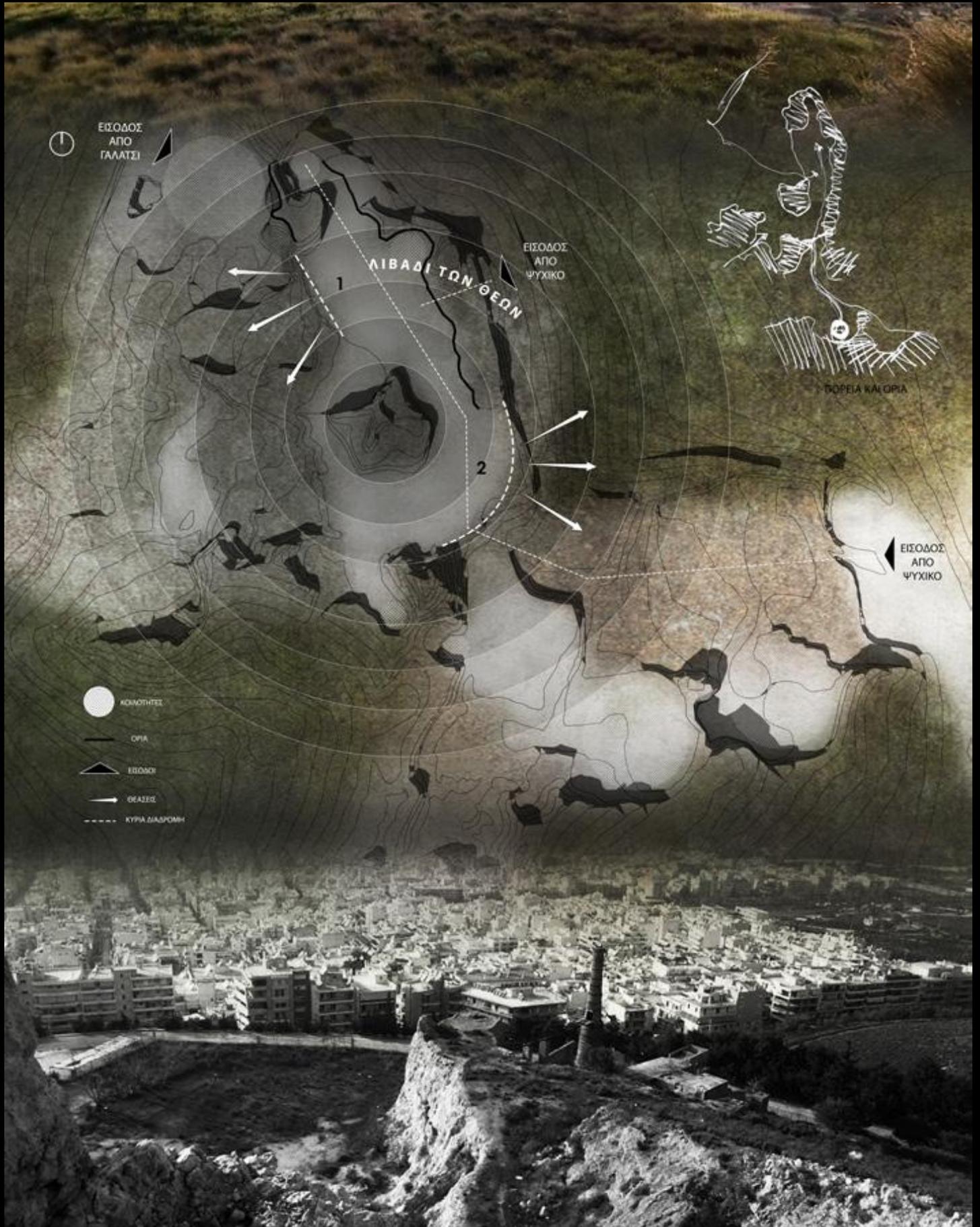
●	ΕΙΣΟΔΟΙ
—	ΔΙΚΤΥΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙΩΝ
—	ΟΡΙΑ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΘΕΑΣΗΣ

Εισερχόμενος κανείς στο λόφο λησμονεί τον αστικό ιστό, λόγω τόσο της έντονης αλλαγής του τοπίου και της εισχώρησης σε ένα τοπίο με ισχυρές, πρωτόγνωρες και μοναδικές μορφές, όσο και της εμπόδισης της οπτικής επαφής με την πόλη, η οποία αποκαλύπτεται σε δύο μόνο σημεία.

Ο κεντρικός χώρος με τα μεγαλύτερα σημάδια λατόμευσης πρόκειται για έναν άγονο τόπο, όπου έχει αποκαλυφθεί η στρωματογραφία του εδάφους του λόφου. Ο υπόλοιπος λόφος περικλείεται από χαμηλή βλάστηση.

ΣΗΜΕΙΟ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ 1 ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙ

ΣΗΜΕΙΟ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ 2 ΠΡΟΣ ΨΥΧΙΚΟ

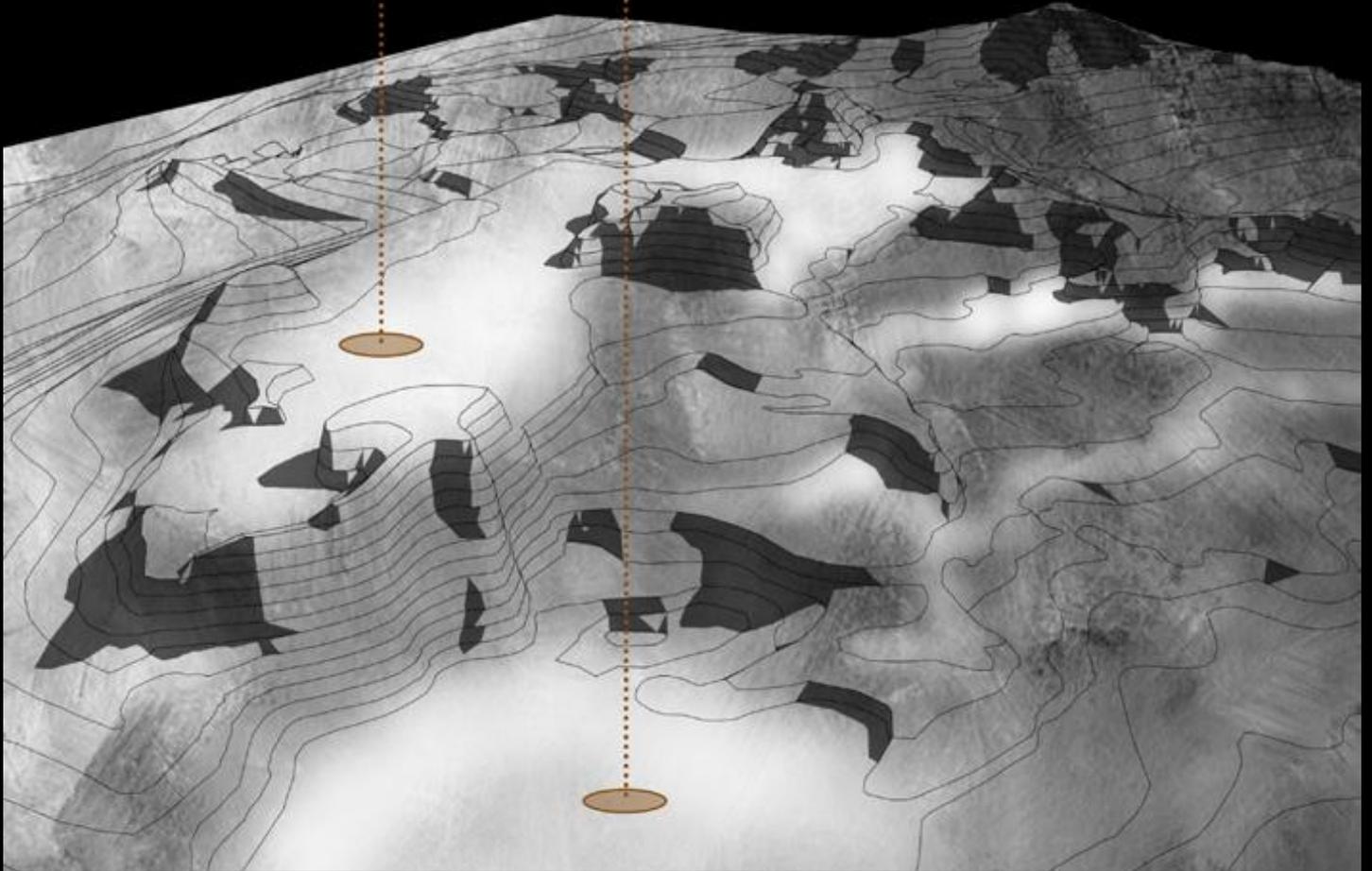
ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΤΟΠΙΑΚΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΕΣ

ΛΙΒΑΔΙ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

ΔΙΑΚΡΙΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΛΟΦΟΥ

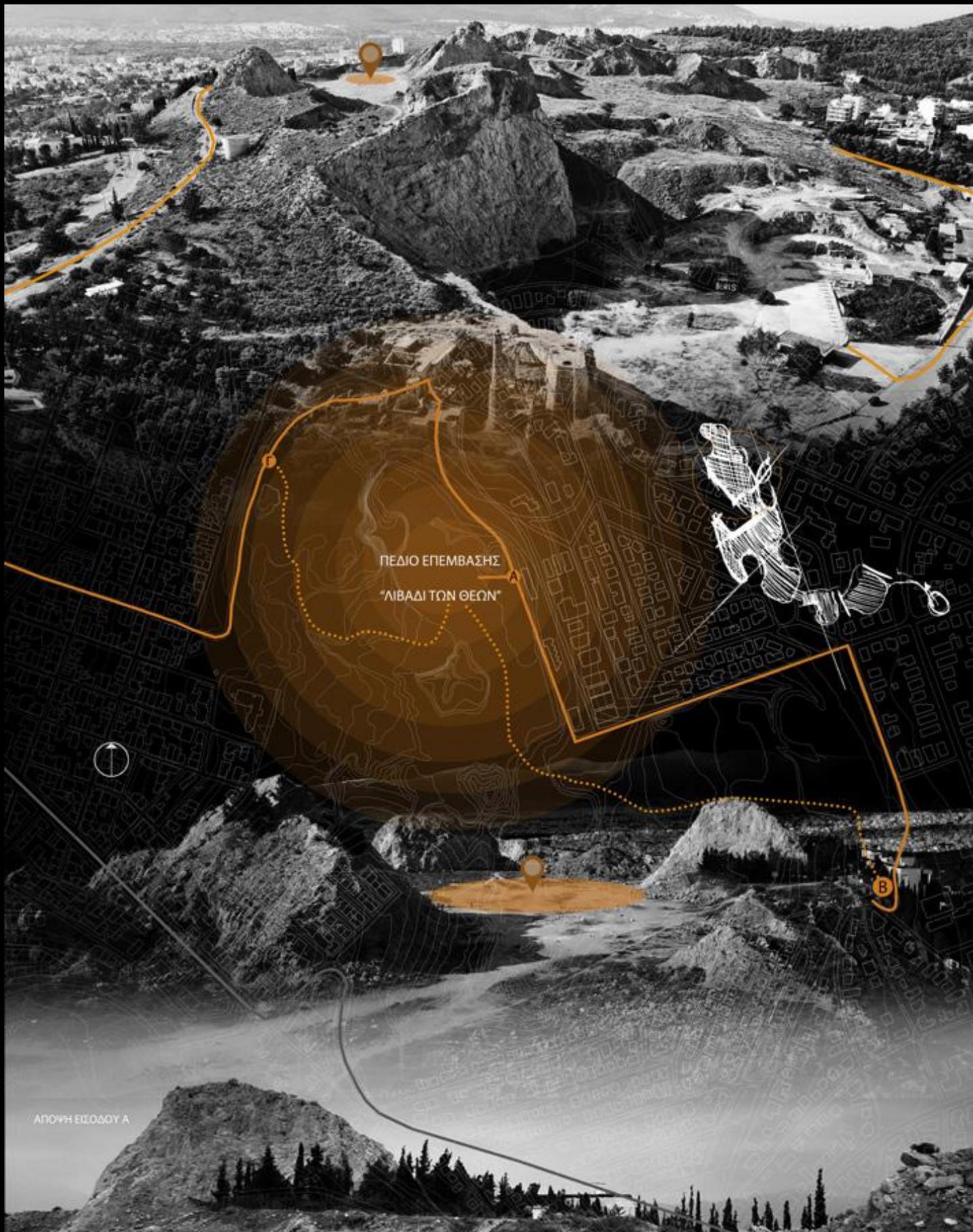
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΕΔΙΟ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟ ΛΙΒΑΔΙ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Επιλέγεται ως πεδίο επέμβασης της παρούσας διπλωματικής εργασίας το εκτενές πλάτωμα στο ψηλότερο σημείο του λόφου, το Λιβάδι των Θεών. Ερείσματα για την επιλογή αποτέλεσαν το γεγονός πως αποτελεί την κατάληξη της βασικής διαδρομής που εκκινεί από την είσοδο από το Ψυχικό, η κορύφωση του μορφολογικού αποτελέσματος της λατόμευσης, η αποκάλυψη και η οπτική σχέση με την πόλη και η μεγάλη επιφανειακή του έκταση που προσφέρεται για τη δημιουργία δημόσιου χώρου. Το τοπίο σε αυτό το σημείο συντίθεται με έντονες εξάρσεις βράχων που καδράρουν την πανοραμική θέα της πόλης και πλαισιώνουν έναν μεγάλο ισόπεδο χώρο.

ΠΕΔΙΟ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

"ΛΙΒΑΔΙ ΤΩΝ ΘΕΩΝ"

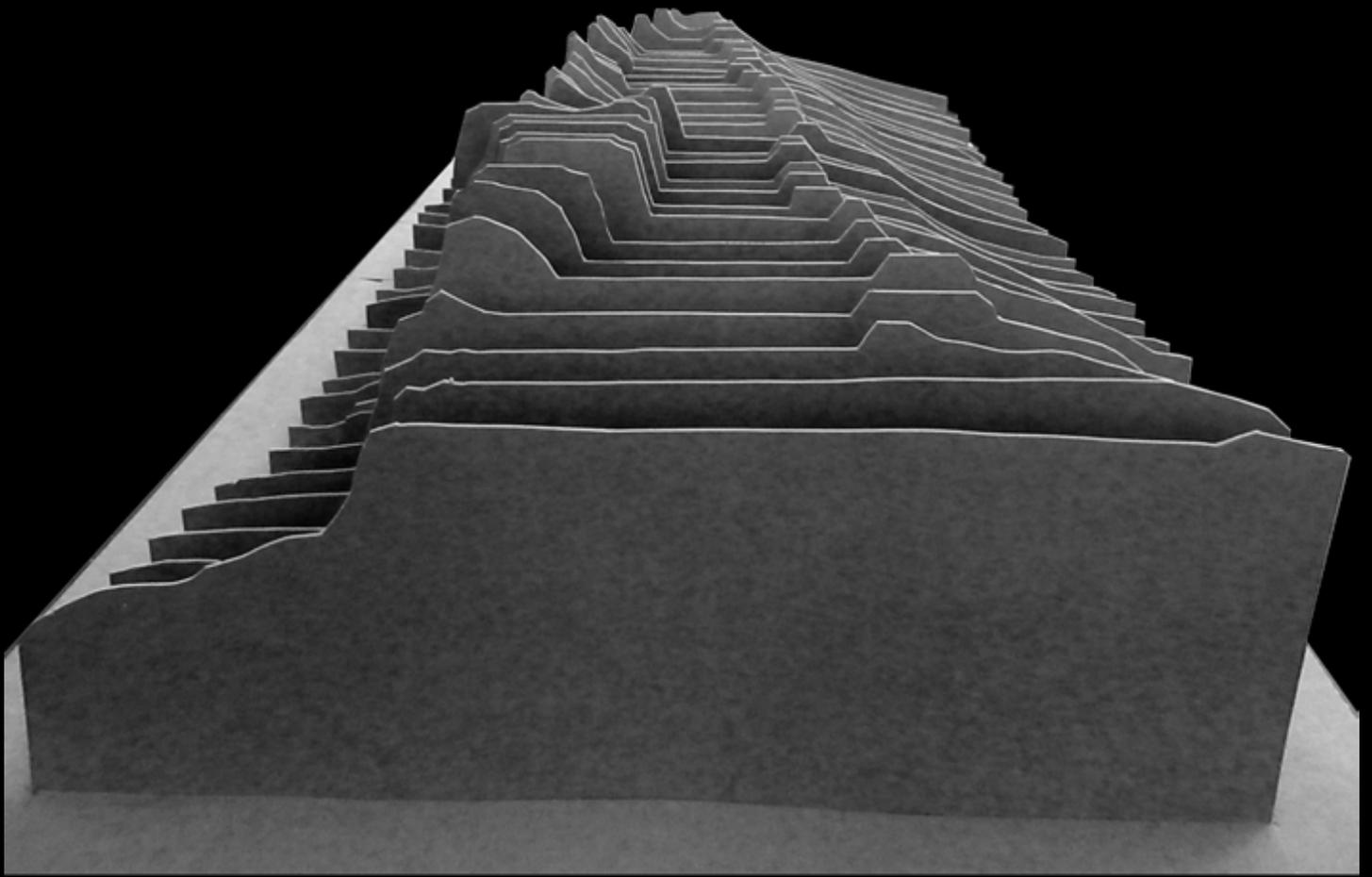

B

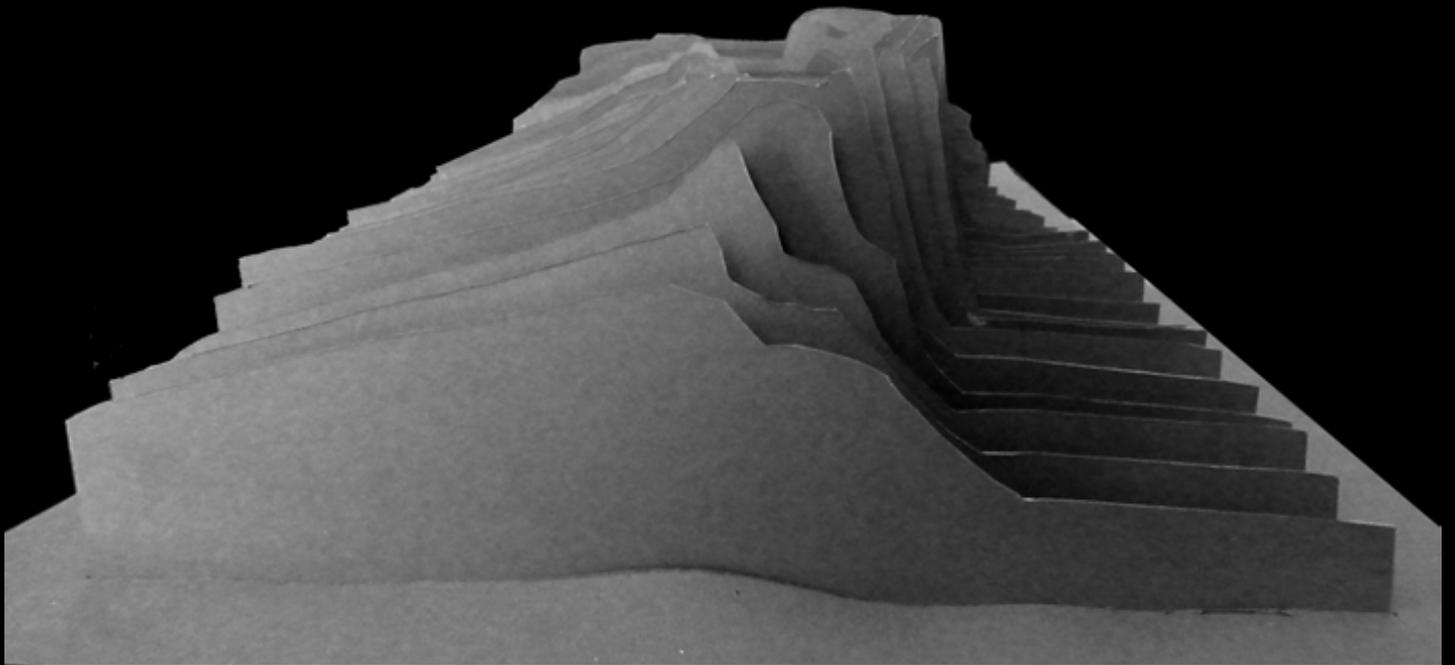
ΑΠΟΨΗ ΕΙΣΟΔΟΥ Α

ΠΟΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΔΙΟΥ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

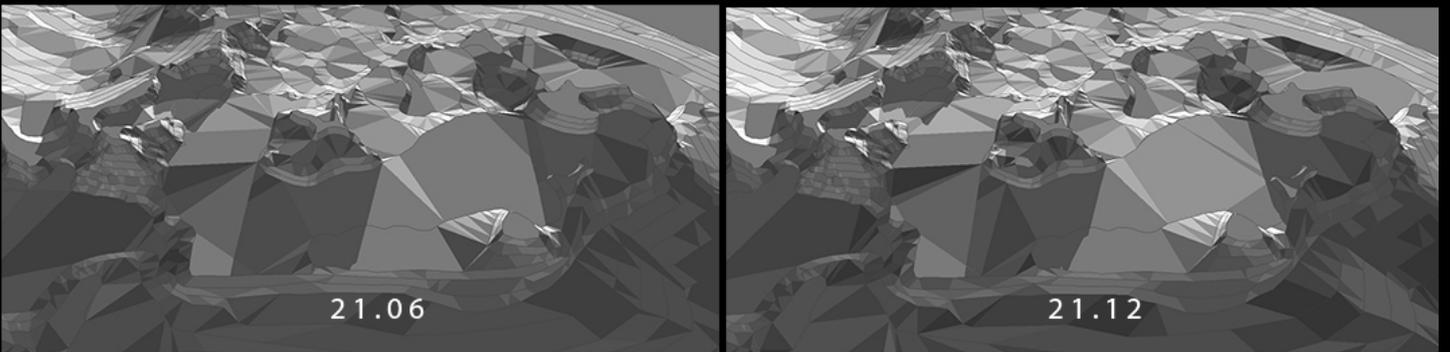
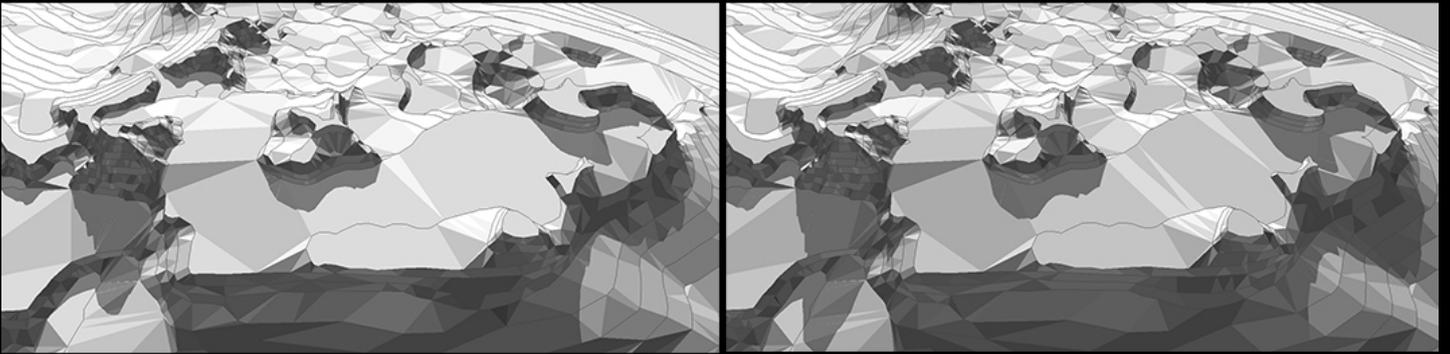
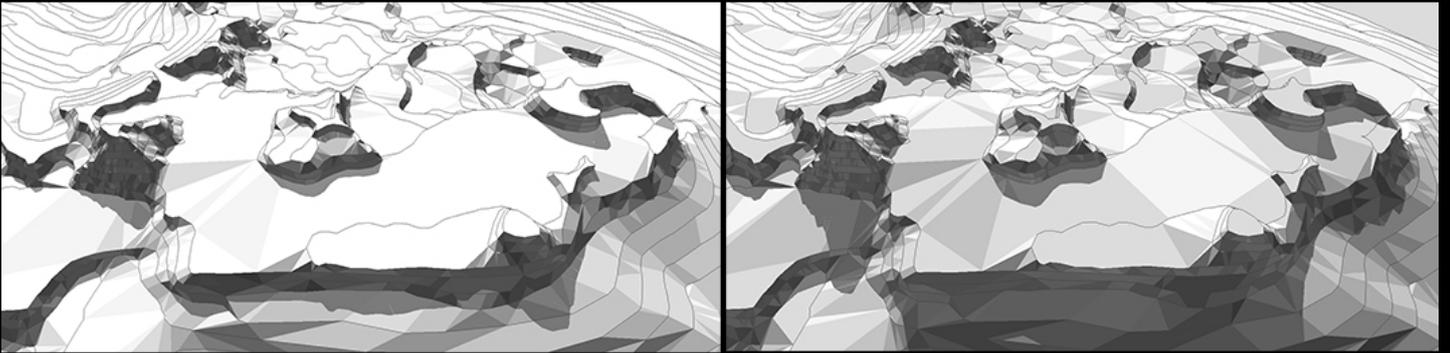
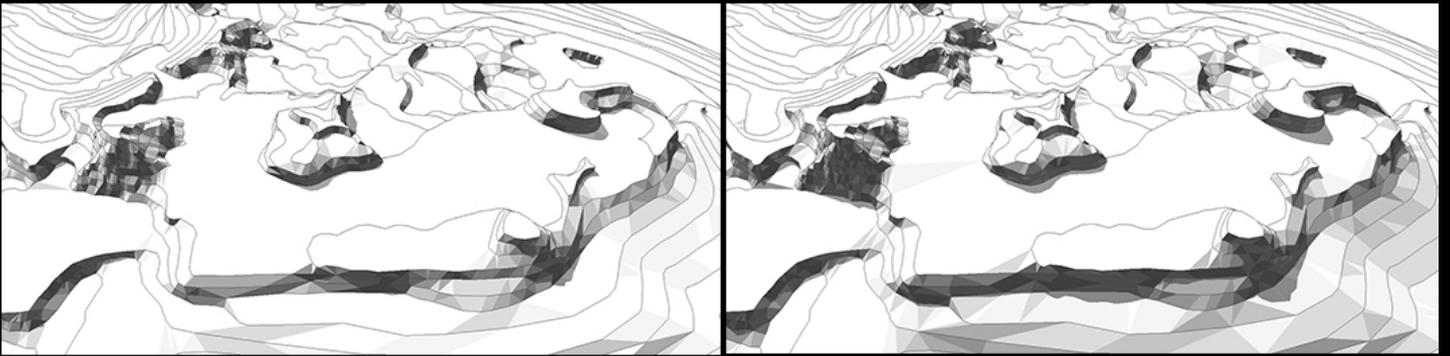
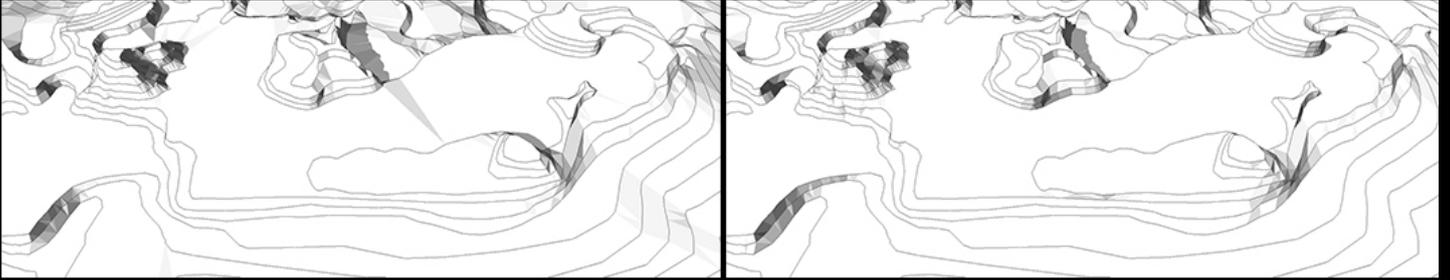

ΜΑΚΕΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΑΝΑΓΛΥΦΟΥ

ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ ΦΩΤΟΣ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ - ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ
ΑΝΑΤΟΛΗ ΗΛΙΟΥ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ - ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ
ΔΥΣΗ ΗΛΙΟΥ

ΣΕΝΑΡΙΟ

Η επιλογή της περιοχής μελέτης, ο λόφος των Τουρκοβουνίων, δεν είναι καθόλου τυχαία και ακολουθεί την κρίση του νέο-ιδρυθέντος πανδημικού πεδίου ανήλεης επιβολής νέων αξιών και ελιτίστικου τύπου τεχνοκρατικής εποπτείας, εντός του οποίου επικυρώνεται ότι η ύστερη κυβερνό-καπιταλιστική βιοπολιτική, απλώνει το κυριαρχικό της είναι ομοιοτρόπως των καταβολών της, δηλαδή μέσω της διαχείρισης του χώρου. Ο λόφος αποτέλεσε ένα από τα σημεία της πόλης, όπου -μεταξύ των γραφόντων - πλήθος κατοίκων αποπειράθηκε την καθημερινή του διέξοδο από το καθεστώς εγκλεισμού και κοινωνικής απομόνωσης, αναδεικνύοντας έτσι το εσωτερικό του περιεχόμενο: το τοπίο καθηλωτικό, η σχέση του με την πόλη μοναδική, ο τρόπος οικειοποίησής του ανύπαρκτος, μολαταύτα, δυνητικά άπειρος. Η επιλογή λοιπόν αποτελεί μια προσωπική προτίμηση, η οποία όμως φαίνεται να συνανήκει σε μια συλλογική επιθυμία. Ταυτόχρονα όμως και η πρόθεση, συντάχθηκε ως όραμα εντός των ίδιων προσφάτων θεσμίσεων βιώνοντας το αδιανόητο της κοινωνικής συνέχειας εν τη απουσία συλλογικότητας και τη “δυσκολία της εκπλήρωσης του όρου της αλληλεγγύης υπό συνθήκες αποκλεισμού κάθε επαφής, κάθε επιτόπιας συλλογικής έκφρασης” (Κουζέλης, 2020:25), γεννήθηκε εντός μας η ανάγκη δημιουργίας ενός πεδίου συνάντησης, συνύπαρξης και συλλογικών δράσεων, έξω από κάθε αστική ρητορική και περιορισμό σε συνθήκες κρίσης ή μη.

Από την ανάγνωση του τόπου και την επιτόπια παρατήρηση, παρατηρείται πως ο συγκεκριμένος λόφος των Τουρκοβουνίων οικειοποιείται ήδη άτυπα από τους γύρω κατοίκους με δράσεις που αφορούν τον ελεύθερο χρόνο. Έχοντας αυτό ως αρχή, τίθεται ως πρόθεση η ενίσχυση των δράσεων που συμβαίνουν ήδη και η ενεργοποίηση του τόπου ως ένα πεδίο συνύπαρξης, συνάντησης και συλλογικότητας, το οποίο δομείται και οργανώνεται μέσα από την έννοια του παιχνιδιού.

ΙΣΧΥΡΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΚΑΙ
ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ
ΠΟΛΗ

ΥΠΟΛΛΕΙΜΑΤΙΚΟΣ ΙΔΙΟΜΟΡΦΟΣ
ΤΟΠΟΣ

ΤΟΜΗ
ΑΣΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΟΙΚΕΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΛΕΘΥΣΙΟΤΗΤΑ

ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΗ ΛΕΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΓΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΕΡΙΚΛΕΣΗ

ΠΑΥΣΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΒΟΛΗ

ΚΑΘΗΛΩΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

ΑΣΥΝΕΧΕΙΣ - ΑΔΙΕΞΟΔΑ

ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΘΕΑΣ

ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

ΤΟΠΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

ΔΙΕΞΟΔΟΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΠΕΔΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ, ΣΥΝΥΠΑΡΕΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

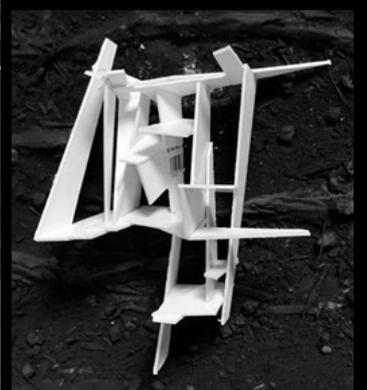
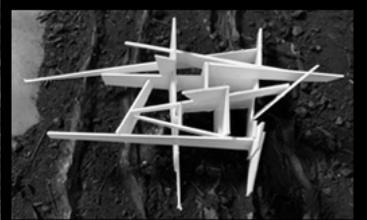
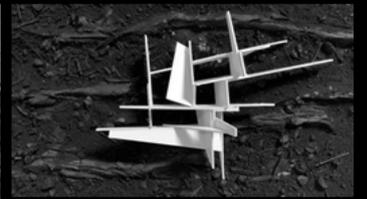
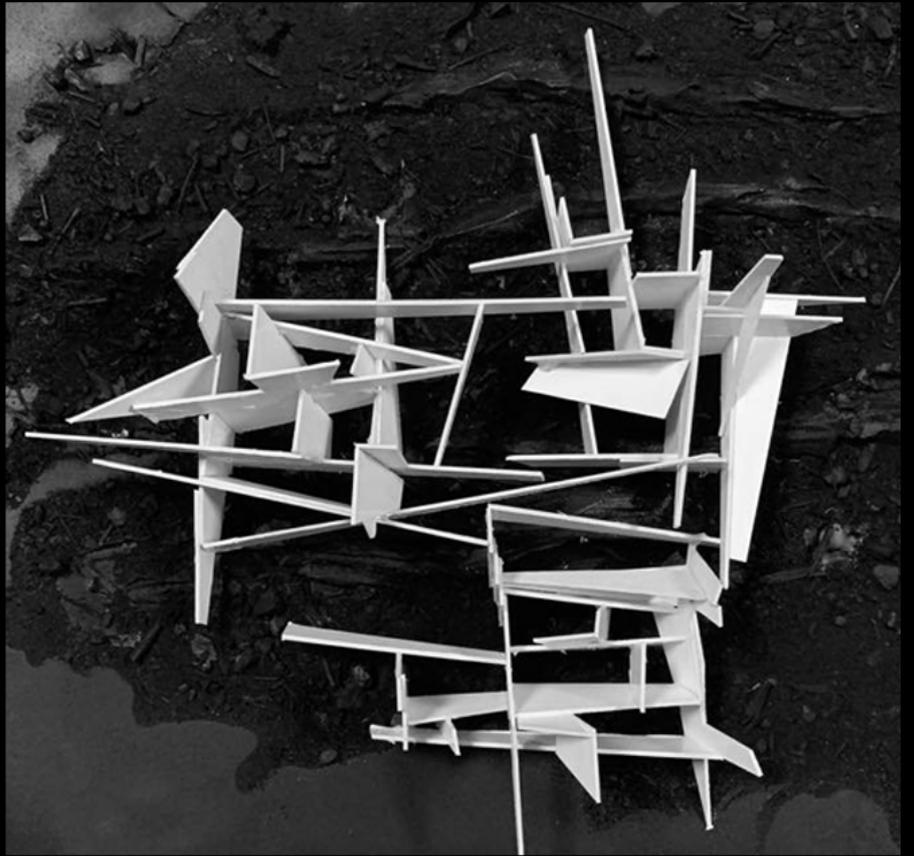
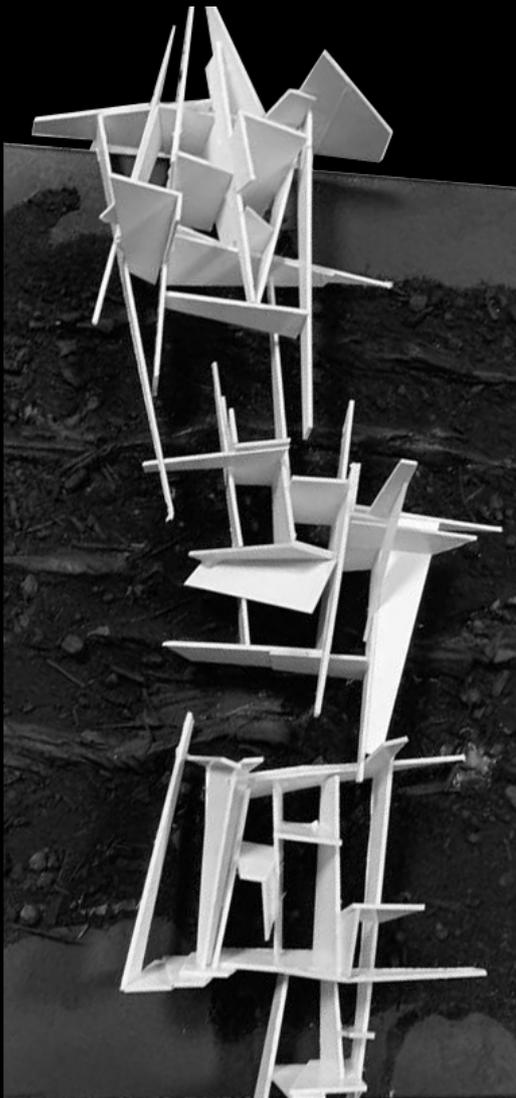
Σημειώσι

Κατασκή

Η επιλογή της περιοχής μελέτης, ο λόφος των Τουρκοβουνίων, δεν είναι καθόλου τυχαία και ακολουθεί την κρίση του νέο-ιδρυθέντος πανδημικού πεδίου ανήλεης επιβολής νέων αξιών και ελιτίστικου τύπου τεχνοκρατικής εποπτείας, εντός του οποίου επικυρώνεται ότι η ύστερη κυβερνό-καπιταλιστική βιοπολιτική, απλώνει το κυριαρχικό της είναι ομοιοτρόπως των καταβολών της, δηλαδή μέσω της διαχείρισης του χώρου. Ο λόφος αποτέλεσε ένα από τα σημεία της πόλης, όπου -μεταξύ των γραφόντων - πλήθος κατοίκων αποπειράθηκε την καθημερινή του διέξοδο από το καθεστώς εγκλεισμού και κοινωνικής απομόνωσης, αναδεικνύοντας έτσι το εσωτερικό του περιεχόμενο: το τοπίο καθηλωτικό, η σχέση του με την πόλη μοναδική, ο τρόπος οικειοποίησής του ανύπαρκτος, μολαταύτα, δυνητικά άπειρος. Η επιλογή λοιπόν αποτελεί μια προσωπική προτίμηση, η οποία όμως φαίνεται να συνανήκει σε μια συλλογική επιθυμία. Ταυτόχρονα όμως και η πρόθεση, συντάχθηκε ως όραμα εντός των ίδιων προσφάτων θεσμίσεων βιώνοντας το αδιανόητο της κοινωνικής συνέχειας εν τη απουσία συλλογικότητας και τη “δυσκολία της εκπλήρωσης του όρου της αλληλεγγύης υπό συνθήκες αποκλεισμού κάθε επαφής, κάθε επιτόπιας συλλογικής έκφρασης” (Κουζέλης, 2020:25), γεννήθηκε εντός μας η ανάγκη δημιουργίας ενός πεδίου συνάντησης, συνύπαρξης και συλλογικών δράσεων, έξω από κάθε αστική ρητορική και περιορισμό σε συνθήκες κρίσης ή μη.

Από την ανάγνωση του τόπου και την επιτόπια παρατήρηση, παρατηρείται πως ο συγκεκριμένος λόφος των Τουρκοβουνίων οικειοποιείται ήδη άτυπα από τους γύρω κατοίκους με δράσεις που αφορούν τον ελεύθερο χρόνο. Έχοντας αυτό ως αρχή, τίθεται ως πρόθεση η ενίσχυση των δράσεων που συμβαίνουν ήδη και η ενεργοποίηση του τόπου ως ένα πεδίο συνύπαρξης, συνάντησης και συλλογικότητας, το οποίο δομείται και οργανώνεται μέσα από την έννοια του παιχνιδιού.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Παράλληλα, το ζήτημα της ένταξης στον τόπο αποτέλεσε σημαντική παράμετρο για το σχεδιασμό. Μέσα από τις μακέτες εργασίας επιχειρείται η ερμηνεία του ιδιαίτερου τοπίου και ο μετασχηματισμός του συντακτικού του λόφου σε αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο. Το τοπίο δομείται με έντονες εξάρσεις βράχων και πλατώματα, χαρακτηρίζεται από γλυπτικότητα με αιχμηρές και οξυκόρυφες μορφές, ενώ μετεωρίζεται μεταξύ φυσικού και τεχνητού. Επίσης παρατηρούνται έντονες αντιθέσεις μεταξύ της κατακόρυφης και οριζόντιας διάστασης, καθώς και εισαγωγή νέων διαστάσεων με κεκλιμένες επιφάνειες. Συνεπώς, μέσα από τα μακετάκια αποτυπώνεται και εκφράζεται η αισχηρότητα και η σκληρότητα του τόπου μέσω μιας σύνθεσης οξυκόρυφων επιφανειών που αποκλίνουν από την κατακορυφότητα και την οριζοντιότητα.

Αυτονομημένο
υποκείμενο σε ρόλους
δημιουργικότητας

Παίκτες
Ενεργοί
συμμετέχοντες

ΠΟΛΥΒΥΡΗΝΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ελεύθερη
κατασκευή χώρων
ζωής

Ενεργοποίηση
δημόσιου χώρου

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΡΥΘΜΟΣ

Νέες διαστάσεις
εμπειρίας του
χώρου

Κυριαρχία φαντασίας
ελεύθερου χρόνου

ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

ΤΑΣΗ

ΕΠΙΣΗΜΟΤΗΤΑ

Αυθόρμητη
θέληση

Επιλογή

ΜΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ

ΠΑΙΓΝΙΩΔΕΙΣ ΧΩΡΙΚΕΣ
ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΕΚΠΛΗΞΗ

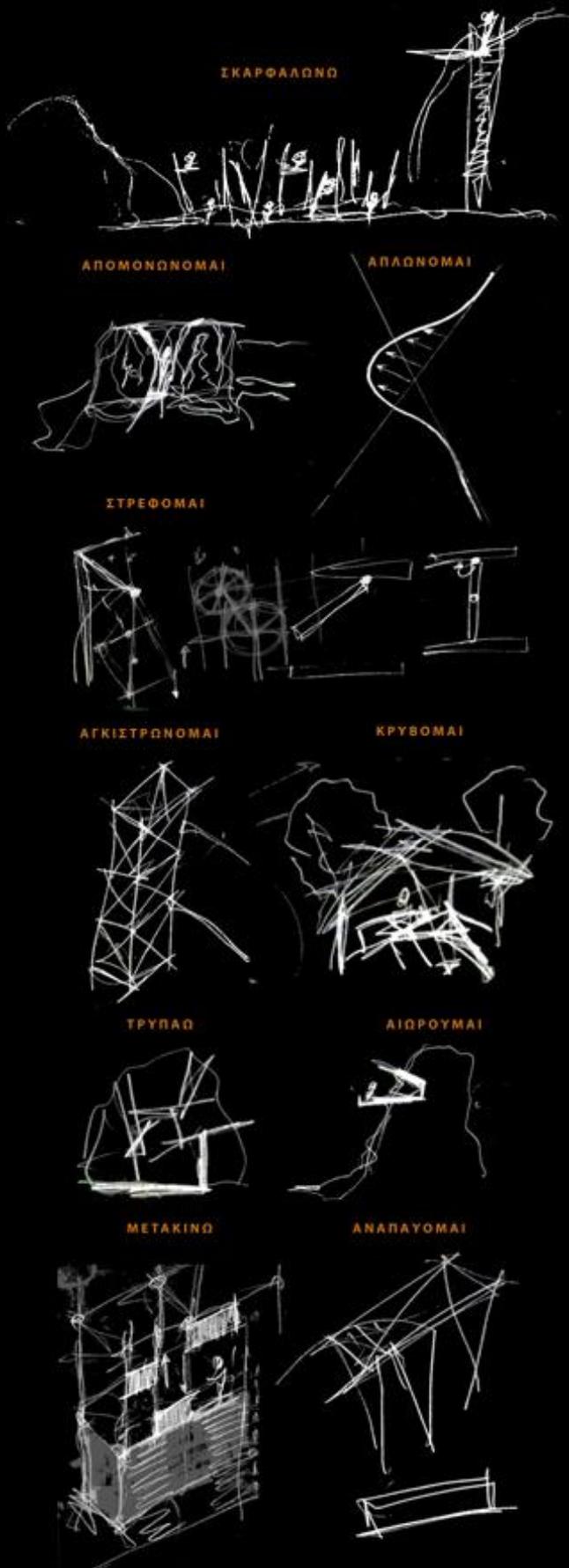
ΠΟΛΥΠΛΟΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ

Το ενδιαφέρον της έρευνας στράφηκε προς την αναζήτηση στρατηγικών, ικανών να εμπνεύσουν ή/και να οργανώσουν τον χώρο με τρόπο ώστε να είναι ικανός να συντάξει συνθήκες αλλά και να κυοφορήσει ανάγκες συνάντησης με τον άλλο, θεραπεύοντας τες. Η έννοια του παιχνιδιού εισέρχεται στο σημείο αυτό, ως στρατηγική πρακτική και ως τροπικότητα του συν-υπάρχειν. Ο Σταυρίδης διατείνεται σχετικά πως “η αίσθηση του παιχνιδιού σημαίνει πάντα αίσθηση της ύπαρξης των άλλων, όχι απλά ως μέσων για μια προσωπική απόλαυση, αλλά ως υποκειμένων με τα οποία, στα πλαίσια του παιχνιδιού, συνάπτονται σχέσεις. Αίσθηση του παιχνιδιού σημαίνει ίσως τελικά αίσθηση του άλλου” (Σταυρίδης, 2002:213). Θεωρώντας αξίωμα ότι η συνάντηση με τον άλλον αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση ύπαρξης του δημοσίου χώρου, η έννοια του παιχνιδιού οδηγεί σε μια πρελουδιακή διατύπωση ενός ερευνητικού ερωτήματος: είναι οι παιγνιώδεις διατυπώσεις ικανές να ενεργοποιήσουν τον δημόσιο χώρο; Και με ποιον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται μέσω του σχεδιασμού;

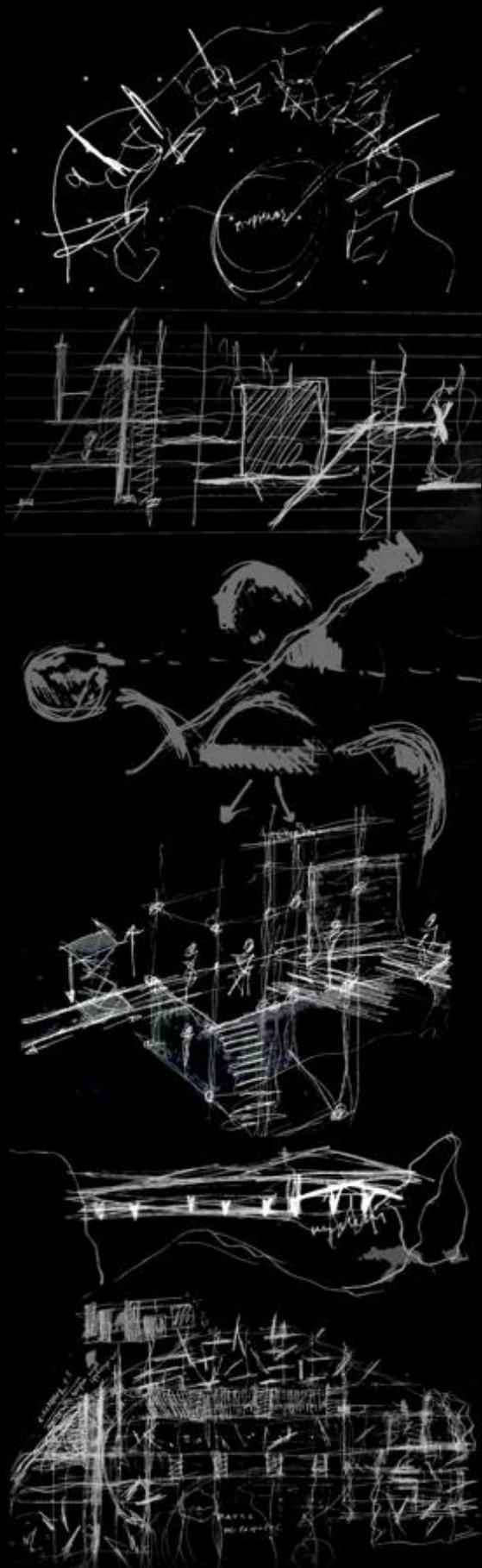
Οι παιγνιώδεις χωρικές διατυπώσεις που έχουν σκοπό να δημιουργήσουν μια κοινότητα, μια συλλογικότητα, αναντίρρητα περιέχουν ηθολογικές καταβολές. Όπως παρατηρεί και ο Κονταράτος, το ανθρώπινο σώμα αποτελεί όργανο απόλαυσης και όχι εργασίας, με την “ανθρώπινη δραστηριότητα να έχει τον χαρακτήρα παιχνιδιού και όλοι να απολαμβάνουν το είδος εκείνο της ελευθερίας που σήμερα αποτελεί προνόμια του περιθωριακού καλλιτέχνη” (Κονταράτος, 2014:167). Η ελευθερία ως κίνητρο αυτονομίας του υποκειμένου που καλείται να οικειοποιηθεί το χώρο μέσω του παιχνιδιού, δεν περιορίζεται απαραίτητα στα όρια του χρόνου και του χώρου· η πρόταση ως πρόθεση δεν αποσκοπεί στην ανάπτυξη συλλογικών εκτελέσεων στο όριο του λόφου των Τουρκοβουνίων. Ο Huizinga υποστηρίζει πως μια κοινότητα παιχνιδιού τείνει να γίνει μόνιμη ακόμα και όταν το παιχνίδι τελειώσει, παραμένοντας στους παίκτες το συναίσθημα του να είναι μαζί, του να μοιράζονται κάτι σημαντικό και του να αποσύρονται με αμοιβαίο τρόπο από τον κόσμο, απορρίπτοντας τις συνηθισμένες νόρμες (Huizinga, 1944:12). Οξύνονται, εκτιμούμε, η αίσθηση της μονιμότητας και η αίσθηση της αυτονομίας, όταν το υποκείμενο κληθεί το ίδιο να οργανώσει, να δημιουργήσει ή και να ανακαλύψει το χώρο και τον τρόπο με τον οποίο το παιχνίδι μπορεί να εκφραστεί και επισυμβεί.

Βάσιμα επομένως, το επόμενο ερώτημα που εγείρεται, αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι παιγνιώδεις χωρικές διατυπώσεις μπορούν να πραγματωθούν, χωρίς να χάσουν την εσωτερική τους συνέπεια ως προς τις συνάψεις συλλογικότητας δημιουργικών-αυτόνομων υποκειμένων.

Αξίζει να σημειωθεί εδώ η έννοια του παιχνιδιού στο καταστασιακρατικό μοντέλο και ειδικά στο πως αυτό αναπτύσσεται στην αρχιτεκτονική σκέψη, η οποία στην πραγματικότητα γεννιέται με τη μεταπήδηση του Constant από τη ζωγραφική στη γλυπτική (Andreotti, 2002:229). Ο Constant το 1958, επιχειρεί να οργανώσει ένα μοντέλο ουτοπικής σύλληψης, τη Νέα Βαβυλώνα, η οποία ήταν αρκετά πλαστική για να συμπεριλάβει την αυθόρμητη θέληση μέσω μιας μορφολογικής διασταύρωσης κονστρουκτιβισμού και αφηρημένου εξπρεσιονισμού, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια ατμοσφαιρική αρχιτεκτονική μέσω της απόκλισης, της ανακύκλωσης της παλιάς πόλης και των υπάρχουσών καλλιτεχνικών πηγών. Η αρχιτεκτονική που ερευνά πειραματίζεται, χρησιμοποιώντας ως υλικό τις συναισθηματικά κινούμενες καταστάσεις, σε συνδυασμό με τις ατμοσφαιρικές επιδράσεις που συνδέονται με χειρονομίες και οδηγείται στη δημιουργία άγνωστων έως τώρα μορφών. Έτσι, η Βαβυλώνα που αναβίωσε ως υπόδειγμα για τη σύγχρονη πόλη, και που χαρακτηρίζεται καθολική και παιχνιδιάρικη, “δεν ήταν ένα πολεοδομικό σχέδιο, δεν προοριζόταν ως έργο τέχνης με την παραδοσιακή έννοια, ούτε ως παράδειγμα αρχιτεκτονικής δομής, αλλά ως ένα δημιουργικό παιχνίδι με το φανταστικό περιβάλλον”

(Sadler, 199:104-105).

Η κεντρική ιδέα της χωρικής οργάνωσης του Constant βασίζεται στην “αρχή του αποπροσανατολισμού” που αφορά τη συνεχή μεταμόρφωση του χώρου μέσω της κινητικότητας των στοιχείων που τον συναποτελούν, προκαλώντας “μια σύγχυση απελευθερωτικού τύπου από την ιεραρχία του χώρου μέσω εμποδίων, ανολοκλήρωτων γεωμετριών και διαφανών στοιχείων” (Andreotti, 2002:229), όπου τίποτα δεν είναι αναγνωρίσιμο, όλα αλλάζουν και διατίθενται προς ανακάλυψη. Μολονότι αυτή η αρχή μοιάζει πολλά υποσχόμενη, η συνεχής επανάληψή της φαίνεται να αποδιοργανώνει την εσωτερική συνέπεια του παιχνιδιού: όπως μεταφέρει ο Sadler, “η συνεχής μετατόπιση είναι επικίνδυνη στο βαθμό που το άτομο απειλείται με έκρηξη, διάλυση, διάσπαση, αποσύνθεση καθότι γίνεται υποτροπή σε αυτό που ορίζεται ως καθημερινή ζωή”, κάτι που και ο ίδιος ο Constant αναγνώρισε και ενέταξε στη χωρική του οργάνωση “ξενοδοχεία”, ως χώρους ανάπαυσης ώστε το ατελείωτο παιχνίδι να αναστέλλεται προσωρινά (Sadler, 199:145). Ένας χώρος ανάπαυσης ως ενδιάμεσος χώρος αναστολής, φαίνεται ότι οργανωτικά σχετίζεται με την έννοια της τάξης. Εξάλλου, και ο Huizinga παραδέχεται ότι το παιχνίδι απαιτεί τάξη καθότι εισάγει στη σύγχυση μια προσωρινή και περιορισμένη τελειότητα (Huizinga, 1944:10).

ΠΡΟΤΑΣΗ

Η πρόταση, ερειδόμενη στο εννοιολογικό καταστασιακό πρωτόκολλο, δεν το υιοθετεί απόλυτα, αλλά συντονίζει την εμβέλειά του και δοκιμάζει πιθανές του προεκτάσεις. Η ιδέα των χώρων σύγχυσης οι οποίοι διαμεσολαβούνται από χώρους τάξης ως ενδιάμεσες αγκιστρώσεις, φαίνεται έγκυρη ως προς τη δημιουργία μιας συνθήκης παιχνιδιού, και ταυτόχρονα χαρτογραφεί ένα πλαίσιο συνάντησης με τον άλλον, θέτοντας ισορροπίες μεταξύ γνώριμου (οικείου) και άγνωστου. Επιπροσθέτως, ακολουθώντας τη σκέψη του Huizinga, αντλούνται κάποια χαρακτηριστικά με τα οποία εκτιμάται πως δομείται το παιχνίδι. Πρόκειται για την ελευθερία, το ρυθμό, τη μεταβολή, την τάξη, την επισημότητα, τη μυστικότητα και την απομόνωση.

Η υλοποίηση μιας τέτοιας πιθανότητας προϋποθέτει την εύρεση του κατάλληλου λεξιλογίου για τη δομική της εκτέλεση: ο κίναβος είναι το υποσχόμενο εργαλείο της γεωμετρικής κανονικότητας ως τάξη, ενώ η πολυπλοκότητα της μορφής εισαγάγει το στοιχείο της σύγχυσης, προτάσσοντας μια αρχιτεκτονική πολύπλοκη και μη προβλέψιμη, που προσκαλεί για την οικειοποίησή της και παρακινεί στην κατάρρευση των προσδοκιών του χώρου, μετατρέποντας σε παιχνίδι το ίδιο το βίωμα. Επιπροσθέτως, εμμένοντας στο θέμα της μορφής και θεωρώντας ότι είναι ικανή να παράξει διαφορετικές εμπειρίες χώρου, υποστηρίζεται ότι πέραν από τον εσωτερικό λεξιλογικό πυρήνα του Constant (ανολοκλήρωτη γεωμετρία, αποσπασματικότητα, μεταβλητότητα και διαφάνεια) μια σαφώς ορισμένη διατύπωση της, δύναται να προσφέρει παιγνιώδη συμπεριφορά μέσω του στοιχείου της έκπληξης.

ΣΕΝΑΡΙΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Η πρόταση αναπτύσσεται με τη μορφή ενός πολυπύρηνου οργανισμού και οργανώνεται με πέντε βασικές χειρονομίες στην περιοχή του λόφου με ονομασία “λιβάδι των θεών”, η οποία αξιολογείται ως καταλληλότερη για την επέμβαση λόγω της πρόσβασής της, της μορφολογικής της ταυτότητας και της θέσης της σε σχέση με το σύνολο του λόφου. Η πρόσβαση στο πεδίο επιτυγχάνεται από δύο σημεία, είτε από την είσοδο του Ψυχικού χαμηλά στο λόφο, όπου εκκινεί μια υπάρχουσα πορεία που καταλήγει στο λιβάδι των θεών, είτε πιο άμεσα από την οδό Ηριδανού, στην οποία προτείνεται μια τελετουργική διαδικασία: υποδοχή, στένωμα, κένωση - άνοιγμα. Στα όρια του δρόμου δημιουργείται ένα πλάτωμα που παραλαμβάνει τις ροές από τις κατευθύνσεις προσέλευσης, πλαισιωμένο από δενδροστοιχίες που σηματοδοτούν την είσοδο στο στένωμα. Αυτό συνιστά μια απόλυτη γραμμική τομή στο βράχο, όπου μέσω μιας ράμπας που επιλύει τις υψομετρικές διαφορές καταλήγει στο λιβάδι των θεών. Οι άξονες κίνησης των δύο προσβάσεων τέμνονται κατά 45 μοίρες και στο σημείο διασταύρωσής τους διαμορφώνεται η κεντρική πλατεία γύρω από και εν σχέσει με την οποία αναπτύσσονται διατυπώσεις αυτονομίας.

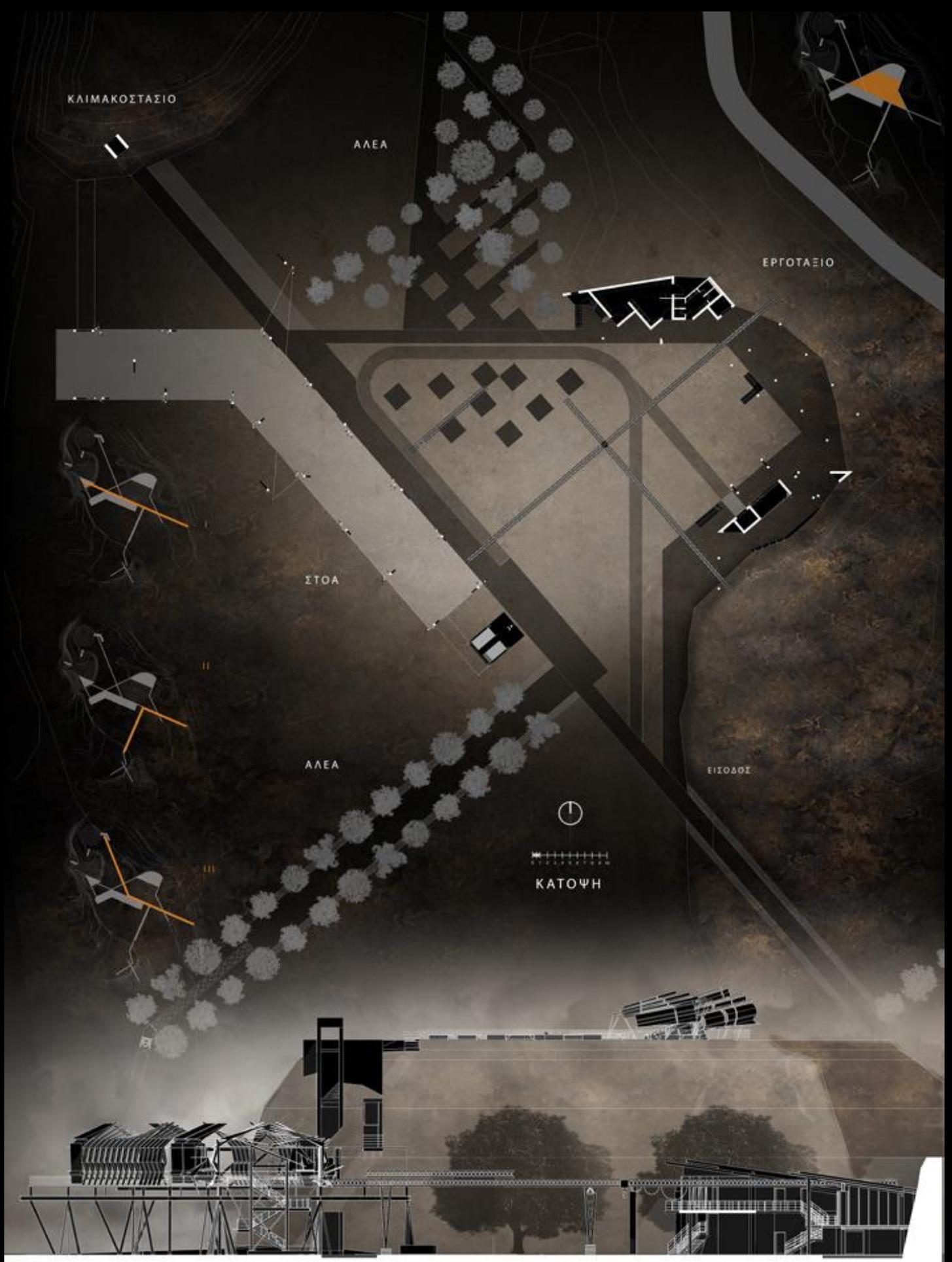
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

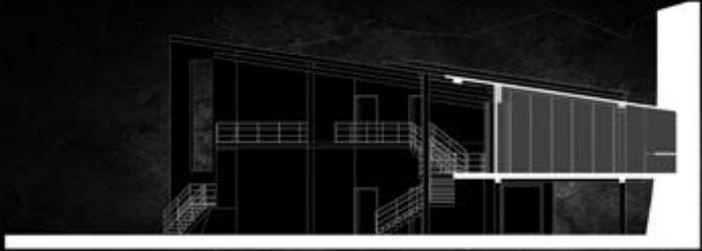
ΠΛΑΤΕΙΑ

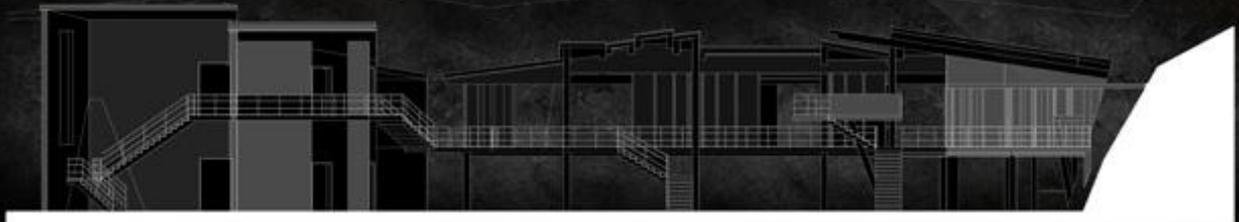
Η πλατεία που προσιδιάζει σε ένα εργοταξιακό/φεστιβικό χαρακτήρα, ορίζεται τόσο από έναν χώρο εργαστηρίων όσο και μια οιονεί στοά. Υπακούει σε μια γεωμετρική κανονικότητα οριζόμενη από χαράξεις ραγών και από τη γραμμικότητα των στοιχείων, ενώ η πρόσβαση των επιμέρους διατυπώσεων πραγματοποιείται με σαφείς χαράξεις που εκκινούν από αυτήν. Ο χαρακτήρας του εργοταξίου επιτυγχάνεται μέσα από τον εκτενή δημόσιο χώρο χωρίς ορισμένο εξοπλισμό, μια αλάνα με κάποια στοιχειώδη λειτουργικά στοιχεία, όπως γερανοί και ράγες. Οι γερανοί αποτελούν μικρά χωροδικτυώματα που μετασχηματίζουν το κέντρο της πλατείας σε ένα εργοτάξιο, όμως αποτελούν και την υποστηρικτική υποδομή για πληθώρα δράσεις σε συνέπεια με τη στοά, όπως μουσικά δρώμενα, προβολές ταινιών, παραστάσεις κλπ. Οι ράγες αγκαλιάζουν την πλατεία και συνδέουν τα εργαστήρια τόσο μεταξύ τους όσο και με τη στοά και το βασικό άξονα κίνησης. Τέλος, εκφράζεται υλικά μέσα από ένα σκληρό τιμμεντοειδές υπόστρωμα περιμετρικά της πλατείας, στους βασικούς άξονες κίνησης και φυσικό υπόστρωμα στο εσωτερικό.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΤΟΜΗ Α-Α

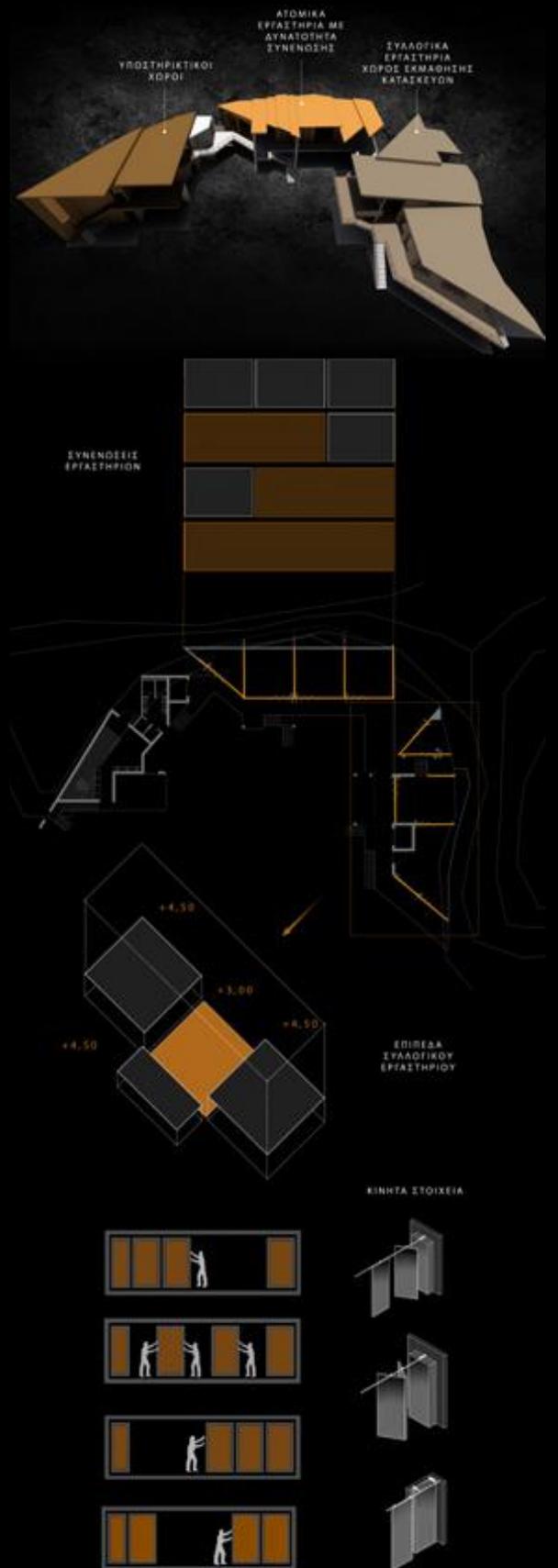

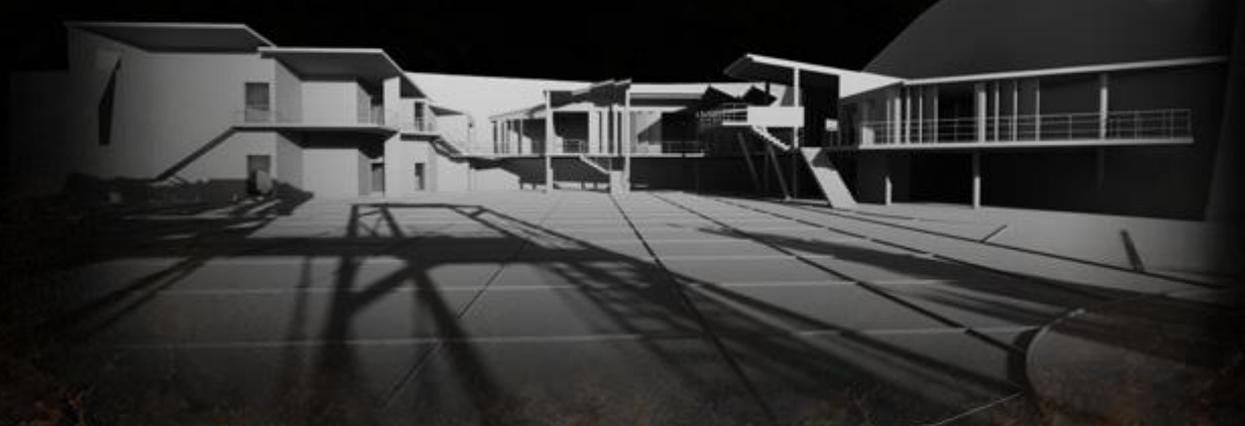
ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

Τα εργαστήρια, ορίζουν την ανατολική πλευρά της πλατείας διαμορφώνοντας μια αντιστικτική σχέση με το πρίσμα. Χωροθετούνται στην κοιλότητα που δημιουργεί ο βράχος, την οποία και ακολουθούν διεισδύοντας σε αυτόν από την μία πλευρά ενώ από την άλλη εξέχουν διαμορφώνοντας ένα νέο δέρμα, όπου φιλοξενούνται δράσεις που αφορούν την αυτοσχέδια κατασκευή αντικειμένων κατοίκησης του λόφου, τα οποία θα μπορούν να μετακινηθούν σε όποιο σημείο του λόφου επιθυμεί ο χρήστης.

Το σχήμα των εργαστηρίων πλαισιώνει αμφιθεατρικά έναν υπαίθριο χώρο, δημιουργώντας ευκαιρίες για συλλογικές δράσεις και λειτουργεί ως πυρήνας συνέργειας βρισκόμενος σε εσοχή σε σχέση με την όλη κεντρικότητα της πλατείας, χωρίς όμως να απομονώνεται από αυτή.

Τα εργαστήρια αποτελούνται από 3 ενότητες που συνδέονται με συνεχείς διαδρόμους σε ύψος 3 και 4,5 μ. από το έδαφος μέσα σε ένα δομικό σύστημα κανάβου 6 x 6 m το οποίο αφήνει το έδαφος ελεύθερο για υπαίθριες και ημιυπαίθριες δράσεις. Ο χώρος ολοκληρώνεται με κινητά πετάσματα που τον υποδιαιρούν και τον πολλαπλασιάζουν, του αλλάζουν υπόσταση (από κλειστό σε ημιυπαίθριο) και προσφέρουν ευκαιρίες συλλογικότητας, συνεργασίας και εκμάθησης. Στα πλευρικά όρια του κοίλου βρίσκονται υποστηρικτικοί χώροι και ομάδες συλλογικών εργαστηρίων, που διαμορφώνονται σε διαφορετικά επίπεδα, λαμβάνοντας το λειτουργικό χαρακτήρα μιας σκαλωσιάς. Κεντρικά βρίσκονται δωμάτια ατομικών εργαστηρίων που έχουν τη δυνατότητα της μεταξύ τους σύνδεσης.

TOMH B-B

ΣΤΟΑ

ΣΤΟΑ

ΚΑΤΟΨΗ
[+5,50]

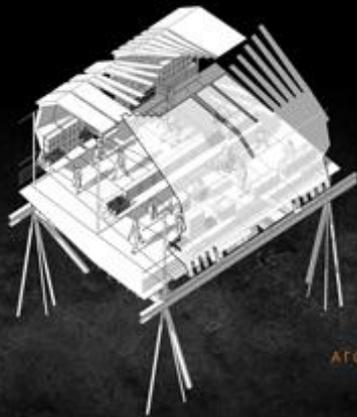

ΤΟΜΗ Α-Α

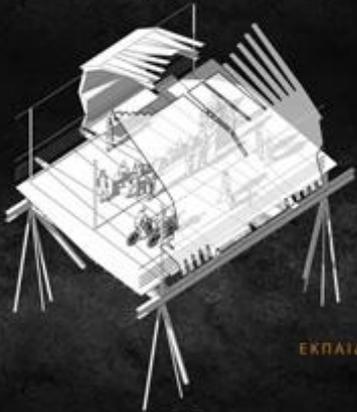

ΠΡΟΣΩΠΗ

ΣΕΝΑΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΚΥΤΤΑΡΟΥ

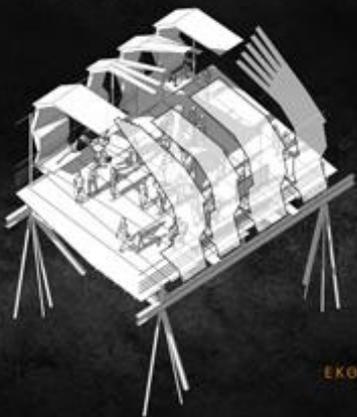
ΑΓΟΡΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

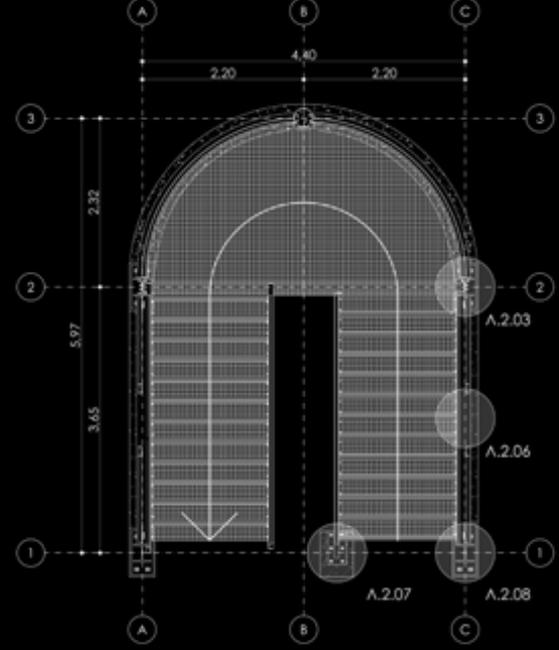
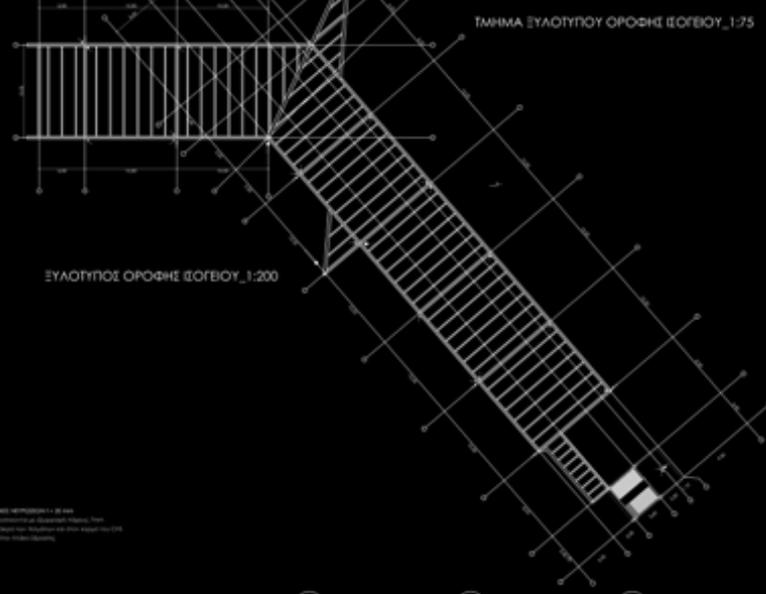
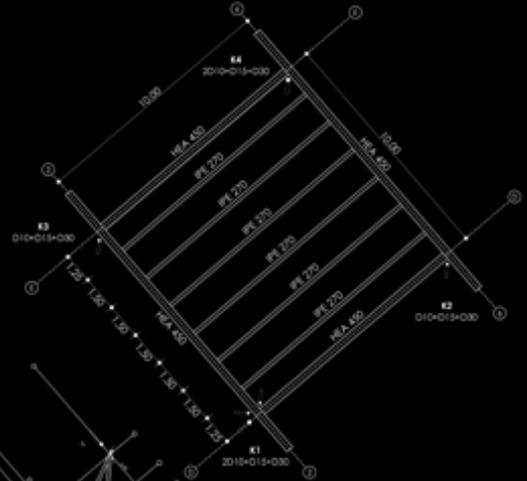
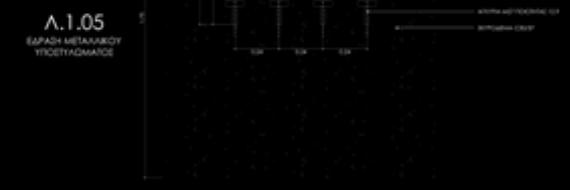
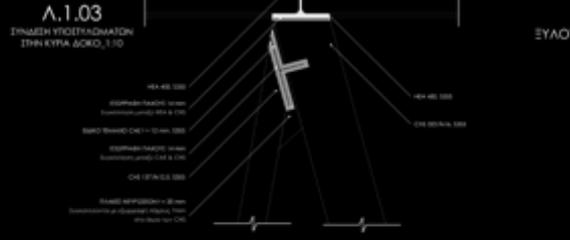
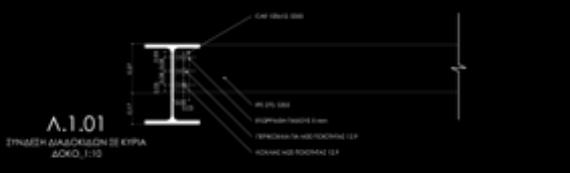

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

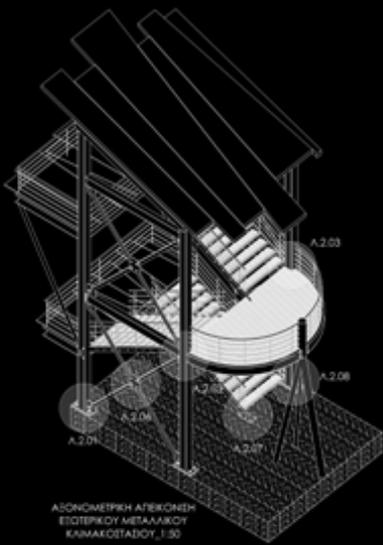

ΕΚΘΕΣΗ

Η στοά αποτελείται από ένα ισχυρό πρίσμα που ακολουθεί την κίνηση του άξονα εισόδου, ορίζει την μία πλευρά της πλατείας, ενώ στο πέρας της σπάει ώστε να στραφεί προς την πόλη. Δομικά εκδηλώνεται με ένα κύτταρο, ήτοι ένα απλό πλαίσιακό σύστημα 10x10 μ., το οποίο επαναλαμβανόμενο σχηματίζει το πρίσμα. Στον όροφο του συστήματος αναπτύσσονται κατά μήκος αποσπώμενα/κινητά στοιχεία επικάλυψης τα οποία ομολογούν διάφορα σενάρια κατοίκησης, αναλόγως της δράσης των συμμετεχόντων υποκειμένων. Η ελευθερία της κίνησης και κατά συνέπεια των σεναρίων, αποτελεί και ένα βασικό χαρακτηριστικό της έννοιας του παιχνιδιού, καθότι πραγματώνεται αβίαστα, χωρίς να επιβάλλεται από φυσική αναγκαιότητα ή ηθικό καθήκον (Huizinga, 1944:8).

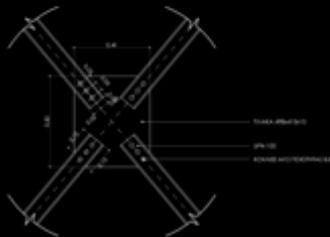
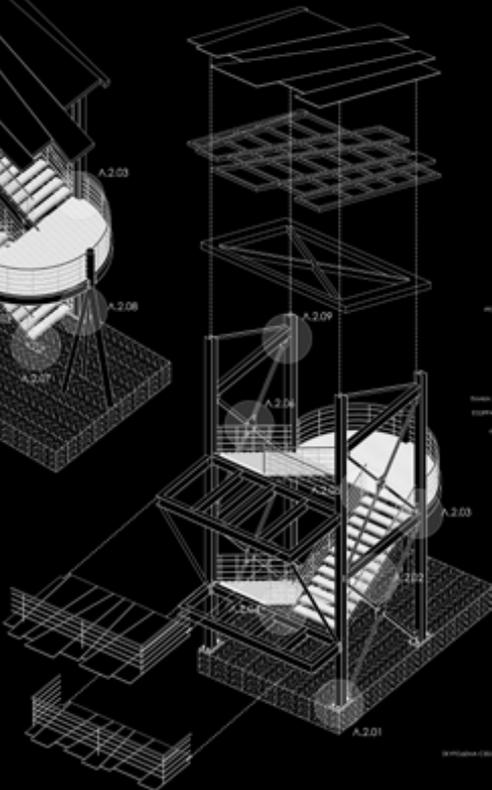

ΚΑΤΩΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΚΑΙΜΑΚΟΙΤΑΣΙΟΥ, 1:20

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΑΠΕΚΟΜΙΣΗ ΕΙΣΠΡΕΚΟΥ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΚΑΝΑΚΟΣΤΑΣΟΥ_1:30

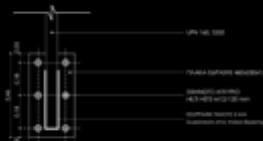
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΑΠΕΚΟΜΙΣΗ ΕΙΣΠΡΕΚΟΥ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΚΑΝΑΚΟΣΤΑΣΟΥ (EXPLODED VIEW)_1:30

Α.2.06 ΕΠΙΘΗ ΔΙΑΤΟΜΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΥΣΤΑΣΙΩΝ ΤΥΠΟΥ ΒΑΔΣ_1:10

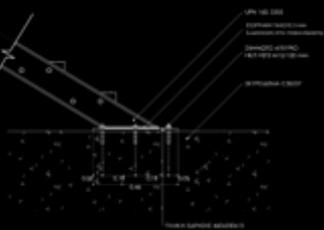

Α.2.03 ΕΥΣΤΑΣΙΑ ΒΑΘΜΟΣΤΟΠΩΝ ΠΛΑΤΕΙΑΣ_1:10

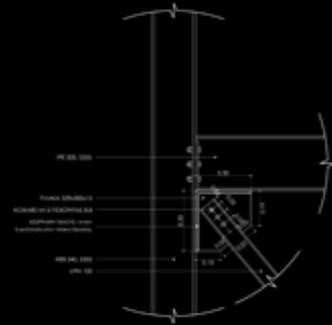

Α.2.07 ΕΡΓΑΣΙΑ ΒΑΘΜΟΣΤΟΠΩΝ ΚΑΜΑΚΑ_1:10 (ΠΑΛΩΣΗ)

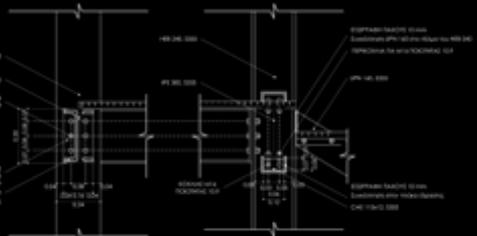
ΣΥΝΤΕΤΗΜΜΕΝΗ ΤΟΜΗ Τ-01

Α.2.07 ΕΡΓΑΣΙΑ ΒΑΘΜΟΣΤΟΠΩΝ ΚΑΜΑΚΑ_1:10 (ΣΩΛΗ)

Α.2.09 ΕΥΣΤΑΣΙΑ ΔΙΑΤΟΜΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΥΣΤΑΣΙΩΝ ΤΥΠΟΥ ΒΑΔΣ ΤΣΕ ΤΟΜΗ ΓΩΝΙΑ ΠΛΑΔΕΙΟΥ_1:10

Α.2.03 ΕΥΣΤΑΣΙΑ ΑΣΚΟΥ ΥΠΕΡΕΥΘΥΝΑΤΟΣ_1:10

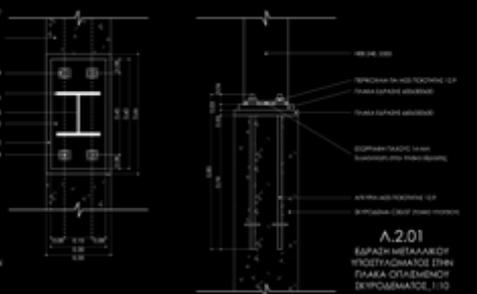

Α.2.02 ΕΥΣΤΑΣΙΑ ΠΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΒΑΘΜΟΣΤΟΠΩ_1:10

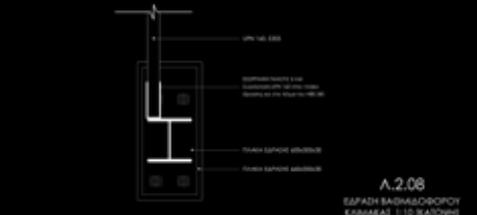
ΣΗΜΕΙΩΣΗ: ΕΙΣΠΡΕΚΟΣ ΜΕΤΑΛΛΟΣ

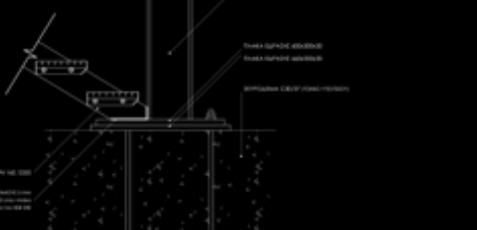
Α.2.01 ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΥΠΕΡΕΥΘΥΝΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΛΑΚΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΚΥΡΩΜΑΤΟΣ_1:10

Α.2.01 ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΥΠΕΡΕΥΘΥΝΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΛΑΚΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΚΥΡΩΜΑΤΟΣ_1:10

Α.2.08 ΕΡΓΑΣΙΑ ΒΑΘΜΟΣΤΟΠΩΝ ΚΑΜΑΚΑ_1:10 (ΠΑΛΩΣΗ)

Α.2.08 ΕΡΓΑΣΙΑ ΒΑΘΜΟΣΤΟΠΩΝ ΚΑΜΑΚΑ_1:10 (ΣΩΛΗ)

ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ Ι

Ομοίως από την πλατεία, η συνέχεια του άξονα εισόδου καταλήγει στον ένα από τους τρεις βράχους που επιβάλλονται στην περιοχή επέμβασης. Ακολουθώντας την εγχάρρακτη ιστορία του λόφου, ο βράχος δεν ερμηνεύεται ως εμπόδιο κατά-Constant, αλλά λατομείται, δηλαδή διαρρηγνύεται προκειμένου να σχηματιστεί εντός του ο κατακόρυφος άξονας που οδηγεί στην κορυφή. Η επιλογή του υλικού, το εμφανές σκυρόδεμα ως οιονεί φυσικό πέτρωμα, επιλέγεται ως το καταλληλότερο στοιχείο για τη δομική σύσταση της συγκεκριμένης κατασκευής.

Η κίνηση από κάτω προς τα πάνω εκτονώνεται με θεάσεις του λόφου και της πόλης μέσω εξωστών, ενώ στο πρώτο επίπεδο επεκτείνεται μια γέφυρα για να βρεί το πρώτο επίπεδο της στοάς και να λειτουργήσει ως υποστηρικτικό κλιμακοστάσιο.

Το φυσικό φως από την κορυφή, εισάγεται ως το βασικό στοιχείο ποιότητας του χώρου ενώ ταυτόχρονα εγκυμονεί την προσδοκία ως πράξη κατάληξης.

PLATEAU

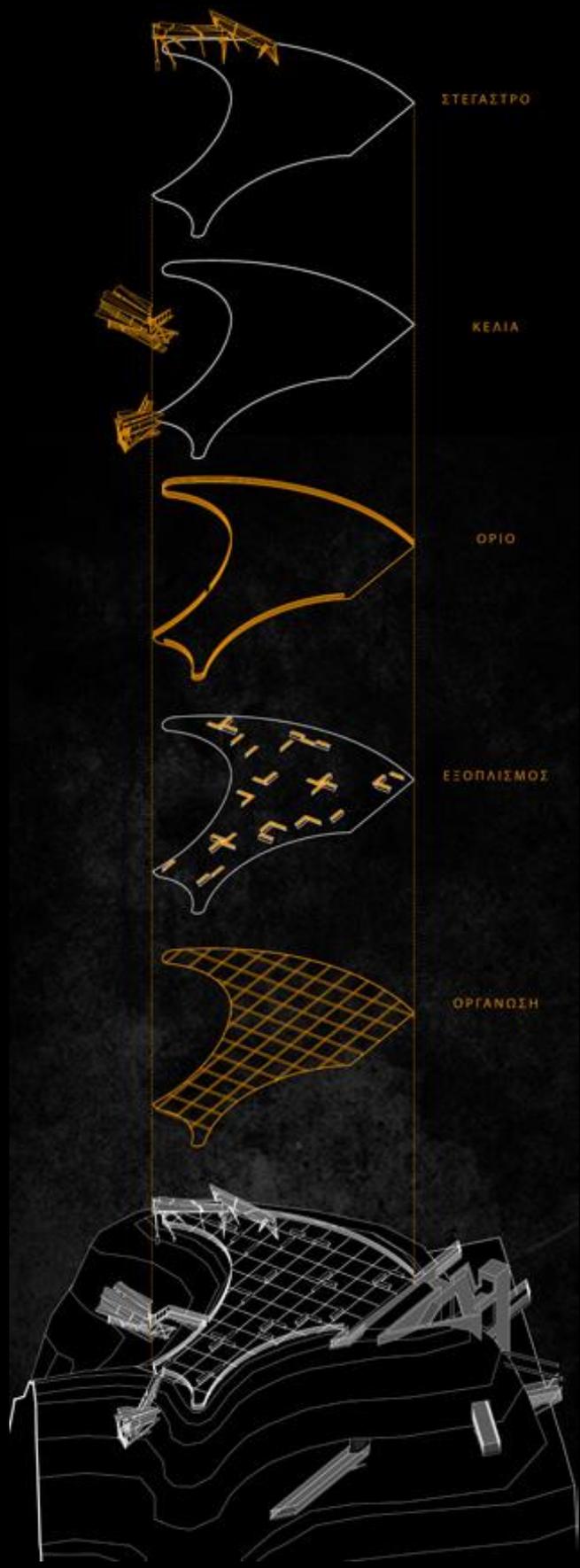
ΚΑΙΜΑΚΟΕΤΑΣΙΟ

PLATEAU I

Στην κορυφή που οδηγεί το κλιμακοστάσιο αναπτύσσεται το πρώτο plateau το οποίο χαρακτηρίζεται από έναν κάναβο αποτελούμενο από ράγες πάνω στις οποίες κινείται ελεύθερα εξοπλισμός. Η τάξη αυτή καταλήγει σε εξάρσεις πολυπλοκότητας, δηλαδή σε σύνθετες κατασκευές οι οποίες ενθαρρύνουν το υποκείμενο να τις ανακαλύψει· ένα στέγαστρο και χώροι απομόνωσης (κελιά) στρέφονται προς το λόφο και την πόλη προσφέροντας διαφορετικές εμπειρίες πρόσληψης του χώρου. Εδώ, το δίπολο έκπληξη/ανακάλυψη της κατασκευής ταυτίζεται με εκείνο της πόλης.

ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ

ΚΕΛΙΑ

ΟΡΙΟ

ΕΞΟΡΛΙΣΜΟΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ

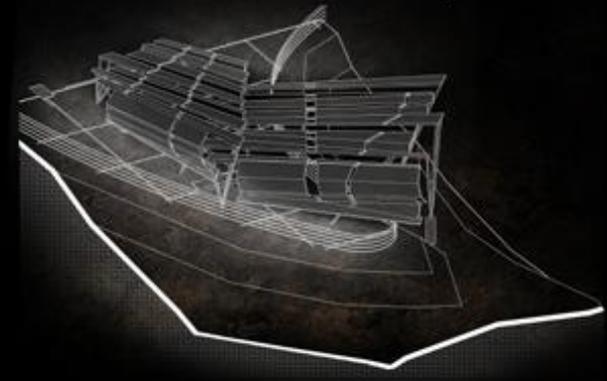
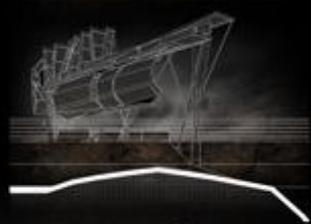
ΚΑΤΩΨΗ

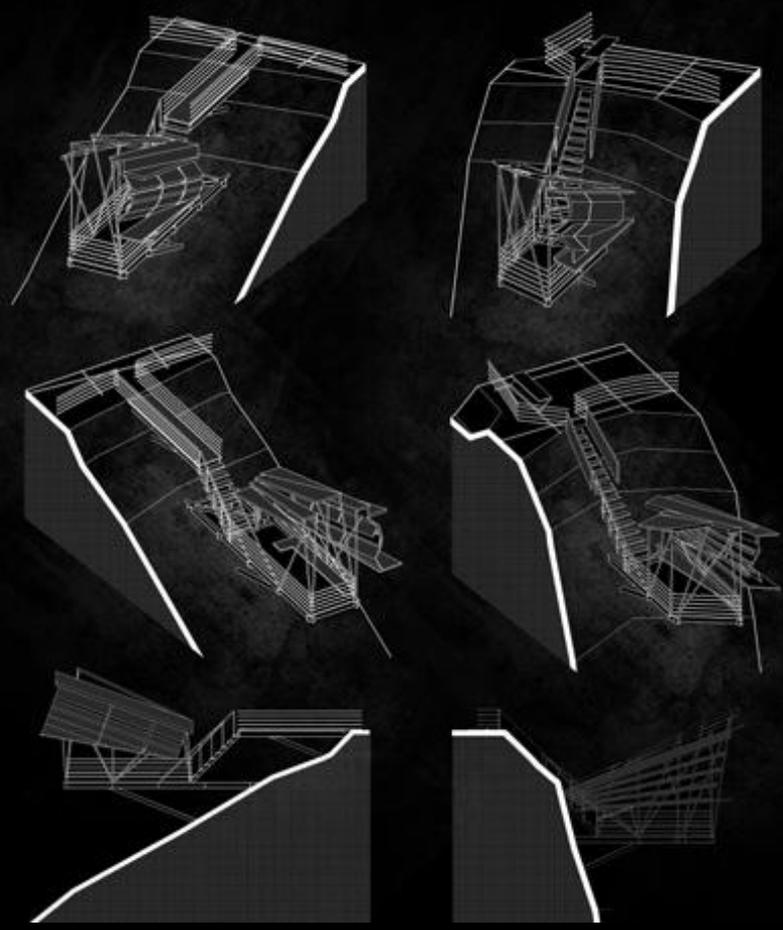
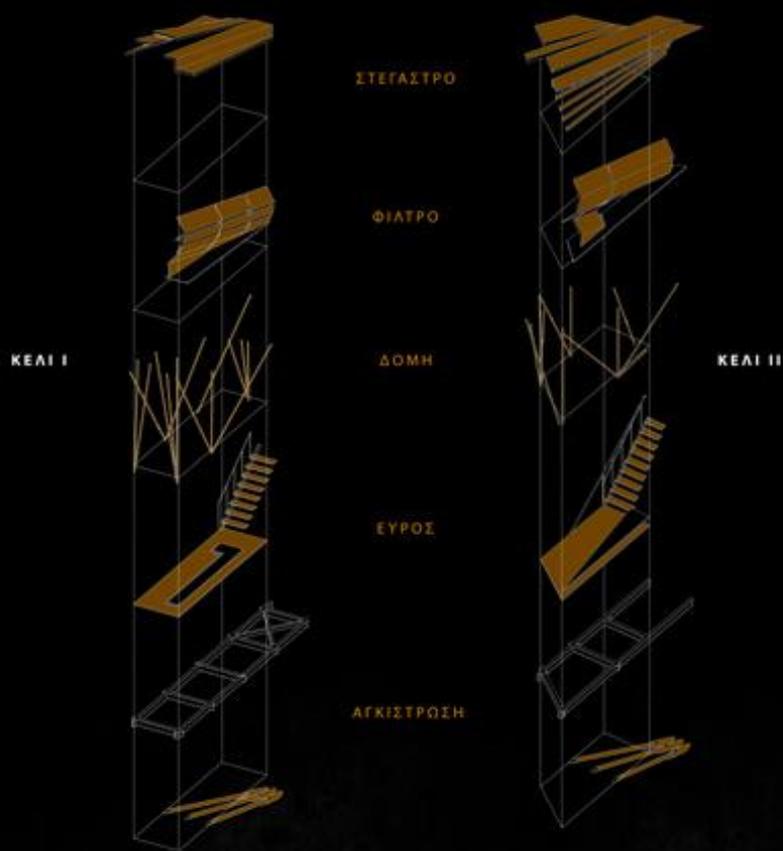

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

Από την πλατεία, ένα άξονας οδηγεί στο βόρειο τμήμα της πρότασης όπου εντοπίζεται ένας μυστικός κήπος. Η μυστικότητα χαρακτηρίζεται από την τοπιογραφία: η περιμετρική ανάπτυξη του βραχώδους τοπίου οριοθετεί ένα δωμάτιο το οποίο αποκόπτεται από την επαφή με την πόλη. Η τάξη που εκκινεί από την πλατεία σταδιακά εκφυλίζεται και διασπάται, δημιουργώντας κατασκευές -παρτέρια και νερόλακους-, συνθέτοντας ένα τοπίο διαρκώς μεταβαλλόμενο. Μια μικρή κατασκευή-αποθήκη, λειτουργεί ως υποστηρικτικός χώρος των δράσεων. Το δώμα της κατασκευής με την κλίση που έχει και τις αυλακώσεις λειτουργεί ως συλλέκτης βρόχινου νερού, το οποίο αποθηκεύει εσωτερικά στην κυκλική απόληξη της κάτοψης και μέσω των αυλακώσεων του εδάφους προσφέρεται σε όλον τον κήπο.

ΜΥΣΤΙΚΟΣ
ΚΗΠΟΣ

ΚΑΤΩΦ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

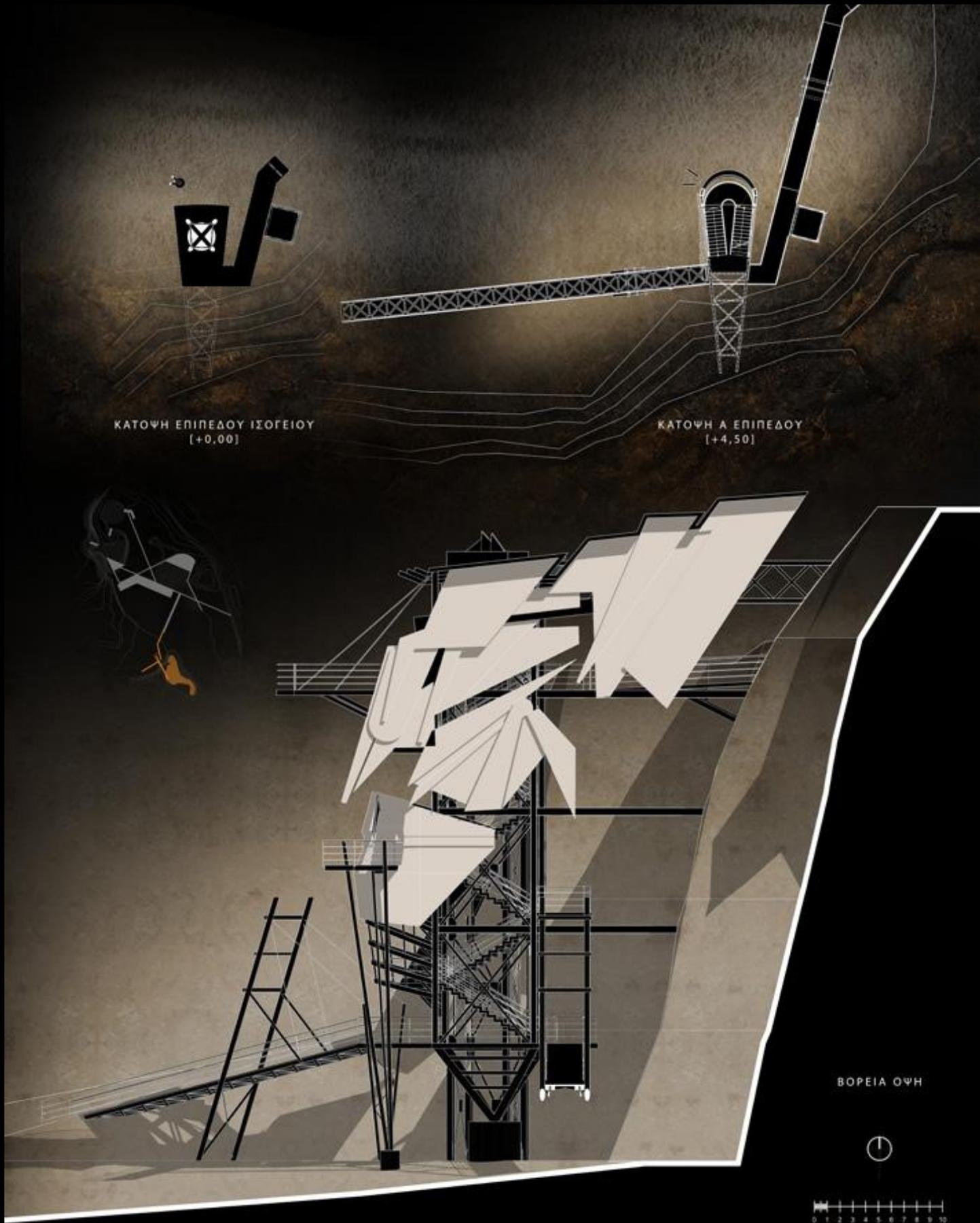
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ II

Τέλος, από την πλατεία εκκινεί και ο νοτιοδυτικός άξονας που οδηγεί στον έτερο βράχο. Εν αντιθέσει της διάνοιξης που χαρακτηρίζει την προηγούμενη χειρονομία, η κίνηση επιτυγχάνεται μέσω μιας κατακόρυφης λαβυρινθώδους δομής. Η αίσθηση του λαβυρίνθου συνομολογείται από τη συνεχόμενη στροφική κίνηση και από την δομική ασυνέχεια. Αποτέλεσμα είναι ένα παιχνίδισμα του βλέμματος με τον διαδοχικό και συνεχόμενο τεμαχισμό της πόλης, του λόφου και του ίδιου του βράχου. Την κίνηση αυτή διαδέχεται ένας χώρος ανάπαυσης, ένα δεύτερο plateau, το οποίο όπως στο πρώτο, φέρεται εξοπλισμός και οργανώνεται με ένα αυστηρά γεωμετρικό μοτίβο.

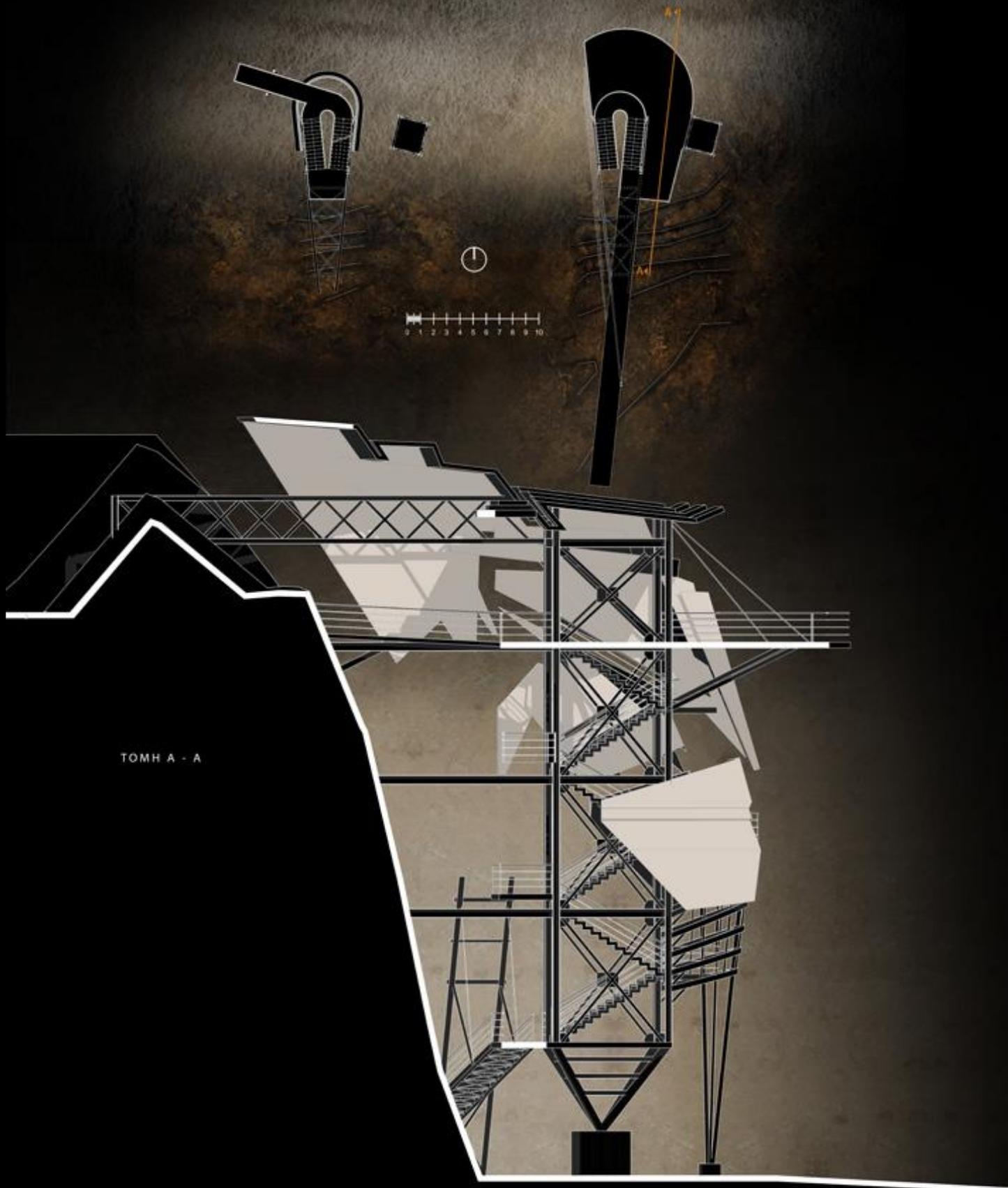

ΚΑΤΩΦΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
[+0,00]

ΚΑΤΩΦΗ Α ΕΠΙΠΕΔΟΥ
[+4,50]

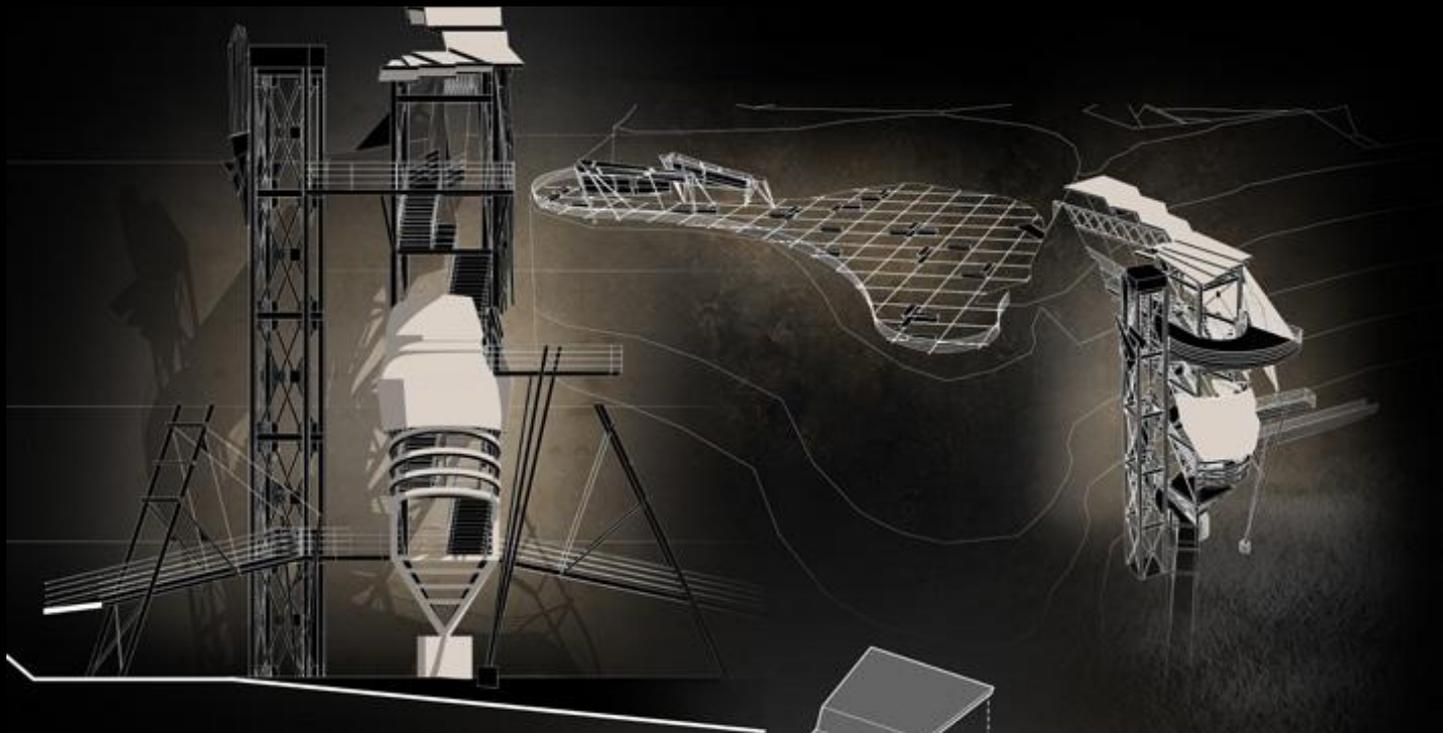
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

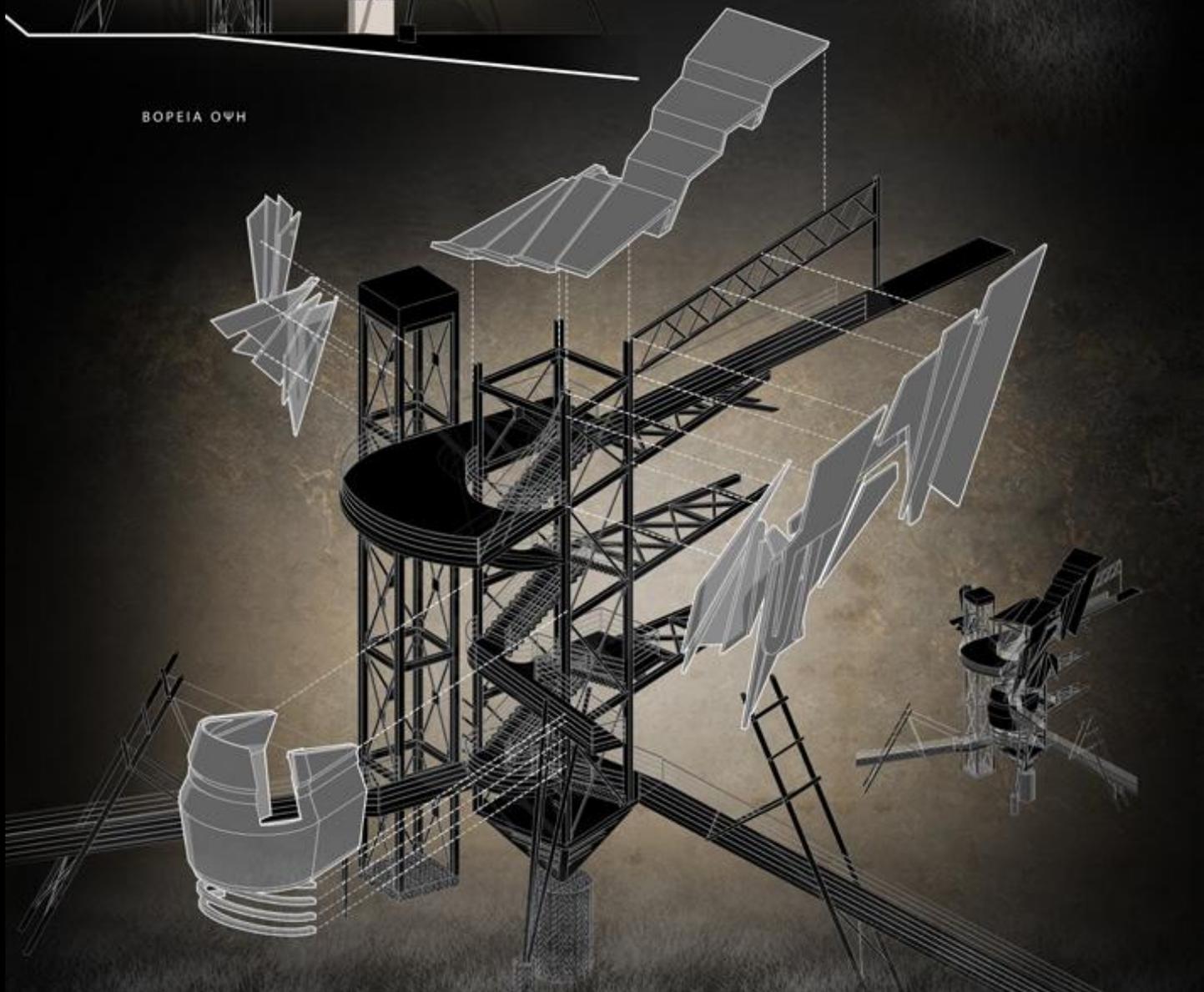

TOMH A - A

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

PLATEAU II

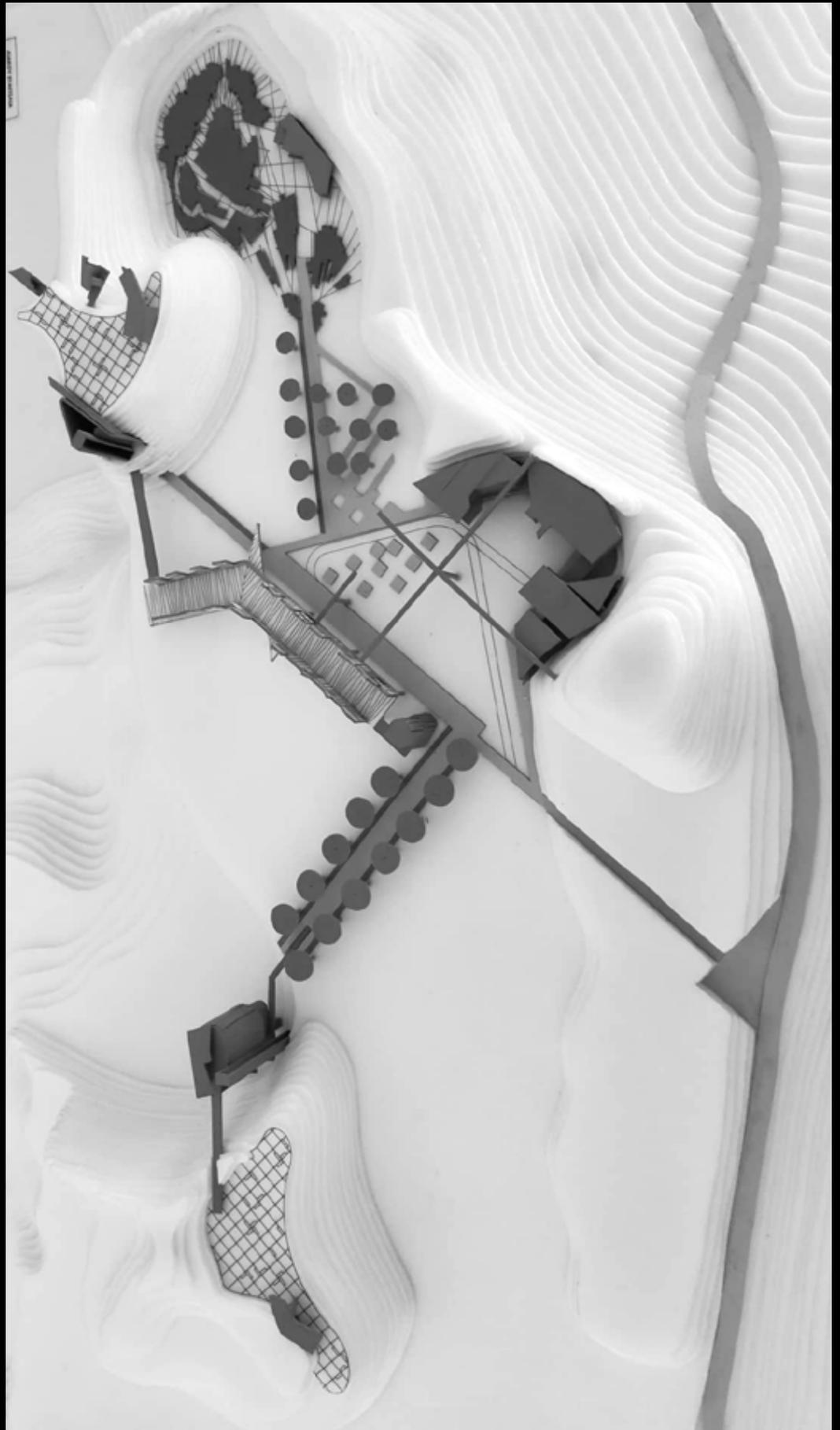
ΚΑΤΩΗ ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΩΝ
[+18,00]

ΜΑΚΕΤΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

Καταληκτικά, μπορεί να διατυπωθεί ότι η πρόταση διέπεται από αρχιτεκτονικές εξάρσεις μεταξύ τοπικών - φυσικών εξάρσεων, ενώ το υποκείμενο υπόκειται σε ένα σύνολο ρηματικών επιτελέσων: σκαφαλώνω, αιωρούμαι, τρυπάω, κρύβομαι, αγκιστρώνομαι, απλώνομαι, στρέφομαι, μετακινώ, αναπαύομαι, απομονώνομαι αποτελούν τις τροπικότητες του συνυπάρχειν, και αυτή η συνύπαρξη των υποκειμένων που μετασχηματίζονται σε ενεργούς παίκτες στην πραγματικότητα ενεργοποιεί το δημόσιο χώρο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] Κονταράτος, Σ. (2014) Ουτοπία και Πολεοδομία. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης
- [2] Κουζέλης, Γ. (2020) Η διαχείριση της αναστολής στο Καπόλα, Π., Κουζέλης, Γ., Κωνσταντάς Ο. (Επιμ.) τοπικά ιθ': Αποτυπώσεις σε στιγμές κινδύνου. Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου, Αθήνας: Νήσος, σσ. 21-27
- [3] Σταυρίδης, Σταύρος (2002) Από την πόλη οθόνη στην πόλη σκηνή. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- [4] Andreotti, L. (2002) Architecture and Play στο Tom McDonough (Ed.) Guy Debord an the Situationist International. Cambridge: The MIT Press, σσ. 213-240
- [5] Huizinga, J. (1949 [1946]) Homo Ludens: A Study of the Play-Element in Culture. London, Boston & Henley: Routledge & Kegan Paul
- [6] Latour, B. (2008) A cautious Prometheus? A few steps toward a philosophy of design (with special attention to Peter Sloterdijk) στο Glynnne, J., Hackney, F., Minton V. (ed.) Networks of Design-Proceedings of the 2008 Annual International Conference of the Design History Society (UK). Florida: Universal-Publishers, σσ. 2-10
- [7] Sadler, S. (1999) The Situationist City. Cambridge: The MIT Press